

Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah :-
Velja za vse leto . . \$3.00
Za pol leta \$1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
in the United States :-
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays :-
50.000 Readers :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.
NO. 100. — ŠTEV. 100. NEW YORK, FRIDAY, APRIL 28, 1916. — PETEK, 28. APRILA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Nemška vlada noče začeti vojne z Združenimi dr.

VČERAJ ZVEČER JE BIL AMERIŠKI POSLANIK GERARD PRI NEMŠKEM CESARJU V GLAVNEM STANU NEMŠKE ARMADE. — POROČEVALEC "ČASNIKARSKE ZVEZE" PRAVI, DA JE KRIZA POPOLNOMA ODSTRANJENA. — NEMČIJA JE ZOPER VOJNO Z ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI. — MNE-NJE ČASOPISJA. — STALIŠČE MADŽAROV. — VOJ-NA S PODMORSKIMI ČOLNI.

Pariz, Francija, 27. aprila. — Uplivno francosko časopisje pravi, da je Nemčija že popolnoma oslabela, ker se z vsemi štirimi brani vojne z Ameriko.

Nemčija je bila napovedala Portugalski vojno, ko je hotela anektirati nemške ladje, čeravno je bila Portugalska pripravljena plačati primerno odškodnino. Ako hoče Nemčija začeti s pogajanjmi s tako veliko silo kot so Združene države, je jasno, da se rajše odpove vsej časti in vsemu svojemu ponosu kot da bi izgubila prijateljstvo Združenih držav.

To popuščanje in ta pokorščina jasno dokazujeta, da je Nemčija popolnoma izčrpana.

Amsterdam, Nizozemsko, 27. aprila. — Zastopnik "Časnikarske Zveze" je sporočil iz Berlina:

— Zdi se mi, da je nemško-ameriška kriza, ki je nastala vsled vojne s podmorskimi čolni, popolnoma odstranjena. Kakor kaže, je absolutno nemogoče, da bi prišlo do prekinjenja diplomatskih zvez.

Zdaj, ko se vrše med nemškimi diplomati še pogajanja glede odgovora, katerega bo poslala vlada Združenim državam, so dobili poveljniki nemških podmorskih čolnov razna povelja, katera morajo strogo izpolnjevati. Vse je tako urejeno, da se toliko časa, dokler ne bodo pogajanja končana, ne bo ničesar pripetilo, kar bi dalo Združenim državam povod za nove pritožbe.

Berlin, Nemčija, 27. aprila. — Ameriški poslanik Gerard bo nočjo odpotoval v nemški glavni stan, kjer se bo posvetoval z nemškim cesarjem. Pri nemškem cesarju je že državni kancelar, kateri se bo vrnil jutri zjutraj v Berlin.

Berlin, Nemčija, 27. aprila. — Nemška vlada se bavi z Wilsonovo noto mirno, toda zelo resno. Napačna je misel, da nemška vlada noto podcenjuje.

Nemci zavzemajo napram tujakšnim Amerikancem zelo prijazno stališče. Nikjer se ne opazi, da obstoji med obema narodoma kako nasprotje.

Berlin, Nemčija, 27. aprila. — Značilen je članek, ki ga je priobčila "Taegliche Rundschau". Nekateri odstavki tega članka se glase:

— Predsednik Wilson se je postavil čisto na stališče Anglije in si je nadel za glavno nalogo izstrebiti nemški militarizem.

Anglija je napravila v sedanji vojni Ameriki veliko več krivice kakor pa Nemčija, toda predsednik Wilson ni proti njej nikdar niti napol tako odločno nastopil kot proti nam. Za Nemčijo ni imel nikoli nobene lepe besede, pač pa samo ostre proteste in neutemeljene grožnje.

Nemčija noče vojne z Združenimi državami. To vojno se mora na vsak način preprečiti.

Nadalje piše omenjeni časopis:

— Predsednik Wilson upa, da bo pri prihodnjih volitvah zopet izvoljen. Prepričan je, da bo lažje dosegel svoj cilj kot "vojni" predsednik. V tem slučaju bi mu namreč priskočili na pomoč ameriški in angleški kapitalisti.

Berlin, Nemčija, 27. aprila. — Nek visok državni uradnik je izjavil, da bo spor, ki je nastal med Nemčijo in Združenimi državami, mirnim potom poravnani. Nemčija bo takoj odgovorila na ameriško noto, ko se bo vrnil poslanik Gerard iz nemškega glavnega stana, kjer se bo posvetoval z nemškim cesarjem.

Ko je dospela Wilsonova nota v Nemčijo, je bila napetost veliko večja kot je zdaj.

Nemčija je seveda odločno proti temu, da bi popolnoma opustila vojno s podmorskimi čolni. Tega predsednik Wilson ni niti zahteval. V bodoče se bo držala predpisov mednarodnega prava in bo potapljala samo one nevarne bojne ladje, ki bodo hotele napasti kak nemški podmorski čoln, oziroma one, ki se ne bodo menile za svarila.

Budimpeštansko časopisje pravi, da mora Nemčija nadaljevati vojno s podmorskimi čolni, če hoče zmagati.

POZOR SLAMNIKARJI!
V soboto 29. aprila ob 2. uri popoldne se bo vršila posebna seja slamniškarske unije v Beethoven Hall, med drugo in tretjo Ave. na 5. cesti. Namen seje je rešiti več važnih vprašanj. Eno teh je tudi, da nam mislijo gospodarji znižati plače, kar moramo je pravočasno s odločnim nastopom preprečiti.

Banditi napadli vlak.
Ko se je večeraj nek vlak Erie železnice, prihajajoč iz Campbell Hall, vstavil, da je dobil vodo za lokomotivo, je vdrla vanj šest maskiranih banditov. — Ukradli so \$500 v gotovini in par drugih predmetov ter se nato z avtomobilom odpeljali v smeri proti New Yorku.

Bolgarska in Rumunska.

Bolgarska in Rumunska sta sklenili pogodbo. — Vesti o angleško-bolgarskih pogajanjih.

London, Anglija, 27. aprila. — Minister lord Cecil je rekel danes v poslanski zbornici, da se ni zadnji čas vršilo nobeno pogajanje med Bolgarsko in Anglijo ter da so vse tozadevne vesti izmišljene. Anglija se sploh ne sme z nikomur pogajati, dokler nimna dovoljenja od vseh svojih zaveznikov.

Berlin, Nemčija, 27. aprila. — Iz Bukarešte poročajo, da sta sklenili Nemčija in Bolgarska pogodbo, ki je v splošnem podobna pogodbi, katera že obstoji med Nemčijo in Rumunsko.

Zadnji čas je dospelo iz Rumunske v Nemčijo dvajset vagonov raznih zdravil.

Atene, Grško, 27. aprila. — Grška vlada je slednjič dovolila zaveznikom, da smejo prevažati srbske čete s Krfa v Solun. Odločno je pa zahtevala, da se ne smejo medpotoma ustaviti v nobenem mestu.

Ruski zrakoplovci so razdeljali v Carigradu veliko tovarno za municijo. — Povzročena škoda je ogromna.

Pomanjkanje mesa.

London, Anglija, 27. aprila. — Iz Amsterdama poročajo, da je o Velikonoči v Berlinu in drugih mestih zelo primanjkovalo mesa. Svinjsko meso, ki se je prodajalo po tri marke funt, je hitro pošlo. Moke in drugih potrebščin je v Nemčiji še primeroma dosti. — Iz Rumunske prihajajo neprestano vlaki, ki so polni žita.

Velik požar.

Decatur, Ala., 26. aprila. — V napravah Guef Compress Co. je večeraj izbruhnil grozen požar. — Zgorelo je od deset do trinajst tisoč bal bombaza in več voz. Škoda cenijo na milijon dolarjev. Ogenj je nastal vled iskre, ki je padla iz nekega dimnika.

Soška fronta.

Rim, Italija, 27. aprila. — Razen artilerijskih spopadov se ni ob soški fronti ničesar posebnega pripetilo.

Pozor pošiljatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hranilnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRAJSKO, ŠTAJERSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-OGERSKI blizu 7 milijonov kron. Vse te pošiljave so dospole v roke prejemnikov ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom, ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

K.	\$	K.	\$
5.000	30	120.000	17.40
10.000	1.60	130.000	18.85
15.000	2.35	140.000	20.29
20.000	3.05	150.000	21.73
25.000	3.80	160.000	23.20
30.000	4.50	170.000	24.65
35.000	5.25	180.000	26.10
40.000	5.95	190.000	27.55
45.000	6.70	200.000	29.00
50.000	7.40	250.000	36.25
55.000	8.15	300.000	43.50
60.000	8.85	350.000	50.75
65.000	9.60	400.000	58.00
70.000	10.30	450.000	65.25
75.000	11.05	500.000	72.50
80.000	11.75	600.000	87.00
85.000	12.50	700.000	101.50
90.000	13.20	800.000	116.00
95.000	14.00	900.000	130.50
100.000	15.00	1000.000	145.00

Ker se zdaj cene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih.

Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dopne na sapad poznavači par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda še večkrat spreminjajo.

TVEDKA FRANK BAKER,
28 Cortlandt St., New York, N. Y.

Boji pri Ypernu.

Spopadi ob obeh bregovih reke Maas. — Spopadi severno od Somme. — Mnenje majorja Moratha.

Pariz, Francija, 27. aprila. — Danes popoldne je bilo sporočeno, da so Nemci z vso silo obstrlevali francoske pozicije pri Avo-courtu, pa niso dosegli nobenega uspeha.

V Lotaringiji smo razkropili nek nemški poizvedovalni oddelek.

Berlin, Nemčija, 27. aprila. — Bitka, ki se vrši pri Ypernu, še ni končana. Obe stranki imata precejšnje izgube, vsceno se pa sodi, da bo zmaga na naši strani. Naša artilerija je v akciji ob obeh bregovih reke Maas.

Berlin, Nemčija, 27. aprila. — Vojaske strokovnjak "Berliner Tageblatt", major Morath piše:

Francoske ljudstvo se zelo hitro navdušuje. Zadnje dni je dospelo v Francijo kakih 5000 Rusov. To je Francoze tako navdušilo, da so zdaj popolnoma prepričani o končni zmagi. Mi prav dobro poznamo ruske čete. Z njimi smo se borili na Poljskem in v vzhodni Prusiji in jih povsod z lahkoto poglajali v beg. Umevno je, da nam torej tudi na Francoskem ne bodo delali Rusi kakih posebnih preglavij.

Pittsburgh.

Pittsburgh, Pa., 27. aprila. — Ko so zaprle Westinghouse Airbrake in Union Switch & Signal Co. svoje naprave, je to storila tudi Westinghouse Electric & Manufacturing Co.

V splošnem je situacija neizpremenjena.

Delavski voditelji so se danes izrazili, da je namen družb delavstvo izstradati.

10.000 pleskarjev bo zastavkalo.

Iz urada "International Brotherhood of Painters" se naznaka, da bo s prvimi majem zastavkalo v New Yorku 10.000 pleskarjev. — Pleskarji zahtevajo pet dolarjev na dan.

Tem bo sledilo tudi najbrže 65 tisoč krojačev.

Zupan Mitchell si na vse načine prizadeva, da bi stavke preprečil.

Gospodarska konferenca v Parizu.

Pariz, Francija, 27. aprila. — Dane se je vršila prva seja gospodarske konference zaveznikov. — Razen delegatov vseh zaveznikskih držav, sta bila navzoča tudi francoski predsednik Poincare in ministrski predsednik Briand. Delegat je pozdravil predsednik Poincare in jim želel veliko uspeha. Svoj govor je končal s stavkom: Pravice ne bo prej spravila svojega meča v nožnico, dokler ne bo vse slabo uničeno. Živeli zavezniki! — Za pozdrav se mu je zahvalil signor Luzzatti, bivši italijanski finančni minister.

Izbojšane plače.

Washington, D. C., 27. aprila. — Delavski department je izdal neko poročilo, iz katerega je razvidno, da dajo industrijska podjetja letos od 20—60 odstotkov več plače svojim delavcem, kot preteklo leto. To je največ vsled tega, ker imajo več delavcev; nekaj pa tudi vsled povišanja plač.

Jeklarska in železna podjetja plačajo 60 odstotkov več vsled povišanja plač in 36 odstotkov vsled pomnoženja delavskih moči. Opaziti je tudi, da so se zadnji mesec povišale plače za 1—7 odstotkov.

Trije ustreljeni v stavkarskih iz-gredih.

Springfield, Mass., 27. aprila. — V današnjih stavkarskih iz-gredih so bili trije delavci ustreljeni. — Neka 300 moč broječa četa stavkarjev je napadla oddelek policajev, ki so se morali braniti s streljanjem.

Nemci se naturalizirajo.

Od zadnje predsednikove note se je število prošelj za prve naturalizacijske papirje za sto odstotkov povišalo. Od teh je 43 odstotkov Nemcev in Avstrijcev. — Od 20. do 25. aprila je bilo vloženih 204 prošelj; izmed teh je bilo 98 Nemcev.

Posvetovanje v El Pasu.

Obregon pride v El Paso. — Poslanik Fletcher še ne bo šel v Mehiko. Dodd je na sledu banditom.

Washington, D. C., 27. aprila. — Vojni tajnik Baker je danes brzojavil generaloma Scottu in Funstonu, da se odpeljeta iz San Antonia v El Paso, kjer se bo vršilo posvetovanje z generalom Obregonom, mehiškim vojnim ministrom.

Konzul Silliman je iz Saltilla brzojavil, da se je general Obregon večeraj ponoči odpeljal iz Torreonu v Juarez. General je imel sprva namen ustaviti se v Piedras Negras, blizu Eagle Passa, toda se je premislil, ker je bil posvarjen pred neko Villovo tolpo, ki se nahaja v onem kraju.

Uradniki v vojnem departmentu so mnenja, da bo Obregon danes v Juarezu in jutri zjutraj v El Pasu, kjer ga bosta še pričakovala ameriška generala.

Doznalo se je tudi, da bo vlada šele potem odgovorila na Carranzovo noto, v kateri je zahteval od-poklicanje čet, ko bo končana konference.

Novega poslanika Henry P. Fletcherja tudi ne bodo prej poslali v Mehiko, da se vsi zapletljivi u-godno rešijo; najbrže pa šele po končani ekspediciji.

Poročila, da so se Amerikanci, bivajoči v mehiški državi Durango, podali v Združene države, niso potrjena in najbrže neresnična. Konzul Hanna v Torreonu, poroča, da so se razmere, odkar poveljuje v tistem okraju general Trevino, izboljšale; edino kar je, je pomanjkanje hrane.

Columbus, N. Mex., 27. aprila. — Vojaki, ki so se danes vrnili iz Pershingovega glavnega stana, so pripovedovali, da je ameriška ekspedicijska s hrano, streljivom in drugimi potrebščinami za več mesecev preskrbljena.

Vozniki, ki dovažajo armadi potrebščin, so pripovedovali, da imajo med potjo večkrat stitnosti s civilnim prebivalstvom.

Pershingov glavni stan, 27. apr. (Brezlična brzojavka). Kolonel Dodd je na sledu večji tolpi banditov. Prišlo je zadnje dni do boj-jev. Kolikor morejo posneti iz pri-povedovanja prebivalstva in naših zrakoplovcov, se nahaja glavni Villova četa v gorovju blizu Mi-nae.

Angleži in Turki.

Turki poročajo, da so izgubili Angleži veliko število vojakov. — Boji v Egiptu. — Kut-el-Amara.

London, Anglija, 27. aprila. — Ob vzhodni egiptovski meji se je vršila v nedeljo vroča bitka med angleškimi in turškimi vojniki. — Turki niso mogli ničesar opraviti, kljub temu, da jim je pomagalo 1000 nemških vojakov. — Mi smo zaplenili veliko municije in vojne-ga materiala.

Amsterdam, Nizozemsko, 27. aprila. — Oficielno poročilo turške vlade se glasi:

Pred kratkim so zaplenili Turki pri Kut-el-Amari neko sovražno bojno ladjo. Pri Sueškem prekopu so turške čete razkropile več močnih angleških kolon.

Berlin, Nemčija, 27. aprila. — Generalni štab turške armade raz-glaša:

Turške čete so zavzele na fronti v Mezopotamiji nekaj močnih an-gleških pozicij. Te pozicije se na-hajajo v neposredni bližini Bel-tise.

Sovražniku so odvzele 14 stroj-nih pušk in veliko drugega vojne-ga materiala. Turške izgube so bile v primeri z nemškimi zelo ma-lenkoste.

Dividende delavcem.

Pittsburgh, Pa., 27. aprila. — The Atlantic Refining Co. je da-nes izdala sledeče naznanilo: Pričenši s tem mesecem bomo dali svojim delavcem poleg plače vsak mesec tudi šestodstotne divi-dende. Koncem vsakega četrtlet-ja pa tudi šestodstotne.

Splošna vstaja na Irskem. Proglašenje vojnega prava.

IRCI IN NEMCI ZATRUJEJO, DA JE AMERIŠKA VLADA VELIKO PRIPOMOGLA, DA SO PRIŠLI ANGLEŽI REVOLUCIONARCEM PREHITRO NA SLED. — PO DUBLINU, GLAVNEM MESTU IRSKE, SE VRŠE VROČI SPOPADI. — ANGLEŠKE BOJNE LADIJE PRED PRISTANIŠČEM. — IZJAVA ANGLEŠKEGA MIN. PREDSEDNIKA ASQUITHA. — SIR ROGER CASEMENT.

Washington, D. C., 27. aprila. — Državni tajnik je danes odločno dementiral govorce, da je državni depart-ment obvestil angleškega poslanika o ekspediciji Sir Ro-gera Casementa in tako omogočil angleškim oblastim, da so vjele irskega voditelja.

Ameriški Nemci in Irci namreč zatrjujejo, da je do-bil državni departament posebne informacije iz raznih li-stin, katere so zaplenili državni detektivni članu nemške-ga poslaništva von Iglu.

Iz zanesljivega vira se poroča, da v listinah, katere so našli pri von Iglu, ni bila Casementova ekspedicijska ni-ti z besedico omenjena.

London, Anglija, 27. aprila. — Danes je bilo uradno razglašeno, da se je razširila revolucija po celi Irski in da je po celi deželi razglašeno vojno pravo.

Po glavnem mestu Irske, Dublinu, se vrše nepresta-no vroči pocestni spopadi. Ustaši imajo še vedno v rokah več javnih poslopij, katere so bili zasedli in odkoder jih v-ladine čete nikakor niso mogle prepediti.

Angleški ministrski predsednik Asquith je izjavil, da so dobile vladne čete, ki so bile pred kratkim poslana na Irsko, nova ojačenja. Vrhovno poveljstvo bo prevzel Sir Maxwell, bivši vrhovni poveljnik angleškega voja-štva v Egiptu.

Irske oblasti so dobile strogo povelje, da mu morajo iti v vseh ozirih na roko.

Ministrski predsednik je na dolgo in široko razprav-ljal, zakaj je izbruhnila revolucija in kdo ji je dal povod. Nadalje je izjavil, da bo toliko časa vladala na Irskem najstrožja cenzura, dokler bo nad njo proglašeno vojno pravo. Jasno je, da se je revolucija zelo razširila, toda Asquith ni hotel imenovati krajev, kjer se vrše največji nemiri.

Sir Henry Dalziels je predlagal, da naj se v ponde-ljek sestane poslanska zbornica in naj razpravlja o nemi-rih v Dublinu. Ministrski predsednik mu je odgovoril:

— To po mojih mislih ni potrebno. O revoluciji smo obvestili že vse naše zaveznike. Zadevo sta jim pojasnila Sir Edward Carson in Redmont. Revolucija je le po ne-katerih krajih dežele. Glavni voditelji Ircv so odločno proti revoluciji in na vse mogoče načine prigovarjajo ljudstvu, da naj se pomiri.

Redmond je rekel, da mu dozda še ni bilo mogoče stopiti z oblastmi v Dublinu v brzojavno zvezo. Ministr-ski predsednik mu je odvrnil, da bo brzojavna zveza že danes ali jutri urejena.

London, Anglija, 27. aprila. — Sir Roger Casement je baje rekel, da se bo vstaja popolnoma ponesrečila, ker so njega vjeli. Ako bi bil on vodja revolucije, je prepri-čan, da bi bila uspešna.

Časopisje pravi, da je Casement duševno bolan. Ne-kateri časopisi celo zahtevajo, da naj se ga takoj pošlje v norišnico.

London, Anglija, 27. aprila. — Splošen položaj na Ir-skem je sledeč:

Ministrski predsednik Asquith je izjavil, da se je re-volucija zelo razširila, posebno po zapadnem delu otoka. Nad celo Irsko je proglašeno vojno pravo.

Boji v Dublinu se še vedno nadaljujejo. Na obeh straneh je na stotine ranjenih in mrtvih.

Londonsko časopisje odločno zahteva, da naj odstopi državni kancelar za Irsko, Birrell.

Vladne čete na Irskem so dobile primerna ojačenja.

London, Anglija, 27. aprila. — Kljub vsestranskemu prizadevanju oblasti, se vrše po Dublinu in okolici vroči boji. Vstavev je vedno več in so prav dobro preskrbljeni z municijo in vojnim proviantom.

Pred pristaniščem se je pojavilo več angleških voj-nih ladij, ki bodo v najskrajnejšem slučaju začele obstre-ljevati mesto.

V provinci Ulster vlada popolen mir.

Sir Rogers Casementa so vjeli v bližini Tralee, 55 milj zapadno od Yorka.

400 goved zgorelo.

Boston, Mass., 26. aprila. — Po-slopje v Brighton Stockyards, v katerem se je nahajalo 400 glav goveda, je zgorelo z živino vred. Škode je nad \$60.000. Kako je o-genj nastal, ni znano.

Brezplačno

dobe vsi naši naročniki v Pennsylvaniji knjižico "Nova postava za ponosne delavce v Pennsylvaniji." Spisal je to knjižico Korte Unković, pravnik.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and Published by the
SLOVENIAN PUBLISHING CO.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation
and addresses of above officers:
32 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Ka celo leto velja list na Ameriko in
Canada \$3.00
pol leta 1.50
pol leta na mesto New York 4.00
pol leta na mesto New York 2.00
Svopost na vse leto 4.50
pol leta 2.25
četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenrednih nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.
Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne
priročajo.

Denar naj se blagoviti pošiljati po
Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov po-
stalo, da se nam tudi prejšnje bi-
linalne namani, da hitreje naj-
demo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"
Cortlandt St., New York City.
Telefon 4687 Cortlandt.

Viharni časi.

Znamenja časa kažejo, da bo
tudi v delavskem gibanju prišlo
do viharja. Duh odpora prevaja
vrste proletarcev.

Skoraj v vseh strokah je zavla-
dala izvanredna prosperiteta. To
je posledica obsežnih naroč
njega materiala, in vsled tega se
je začelo zadnji čas tudi zelo po-
vpraševati po delavcih. To po-
vpraševanje se ne nanaša na iz-
učene delavce, pač pa na neizučene,
katere se je prej, ko je bilo iz-
seljevanje mogoče, lahko vedno
nadomestilo.

Velike naročbe vojnega materi-
jala silijo kapitalisti k temu, da
zvišajo število svojih uslužbencev.
Če bi narava in čas ne zahtevala
svojege, bi delodajalci zahtevali,
da bi delali delavci po trideset ur
na dan. Vsaka ura čezurnega dela
prinese delodajalcem ogromne do-
bičke. Dobički posameznih tovar-
nih družb so veliki. Umevno je,
da nočejo povedati, koliko mi-
ljonov so nakopičili, toda delavci
slutijo, da so jih mnogo. Delavci
to čutijo na svojih izrabljenih mi-
šicah. Delavci vidijo to na žarečih
se očeh svojih gospodarjev. In v
njih se je porodila želja, da mo-
rajo imeti malo več dobička od
svojega dela. Vedo, da je napočila
zadaj zanje ugodna ura. Vedo, da
bodo prodali s svojimi zahtevami,
če jih stavijo.

Skoraj v vseh strokah ameriške
industrije se je pojavil duh odpo-
ra. Delavci zahtevajo zvišanje
plač in skrajšanje delavnega časa.
Glede plače se kapitalisti kmalu
uklonijo, odločno in z vsemi sila-
mi so pa proti skrajšanju delavne-
ga časa.

Kaj, v tej dobi, ko bi se moralo
delavni čas podvojiti, zahtevajo
delavci skrajšanje? Ne, to ni mo-
goče. Zlati dež bi kmalu prenehal
rositi v naše blaginje. V tej dobi,
ko je toliko pomanjkanje delav-
skih moči, naj bi se delavci po-
polnoma ne izrabili? Vse vam do-
volimo, karkoli hočete, vse vam
damo, kar si poželite, samo tega
ne! —

In tako se zgodi, da so skoraj
vse tozadevne zahteve odločno za-
vrnjene.

Premogari, zidarji, tkalci in
drugi delavci se pripravljajo na
boj. Posebno veliko gibanje se o-
paža med vrstami onih delavcev,
ki izdehujejo municijo. Človeku
se skoraj zdi, da se bliža novo le-
to 1886.

Ne sme se pa misliti, da kapita-
listi mirujejo. Premogarski ka-
piloni onih krajev, kjer se kopije
trdi premog, so se postavili proti
svojim uslužbencem. Unije nočejo
pripoznati, na vse načine se pro-
tijo skrajšanju delavnega časa,
plačo so pa povišali svojim usluž-
bencem samo za pet namesto za
dvajset odstotkov. Pa tudi lastni-
ki municijskih tovarnov so se zdru-
žili. Da bodo vstrajali do skrajno-
sti, je najbolj razvidno iz stališča,
katero so zavzeli napram straj-
karjem.

V Hastings ob Hudsonu so po-
stali proti njim milice, ki je stre-
ljala nanje in jih vodila v ječo. —
V Pittsburghu so prepodili straj-
karje s strojnimi puškami.
Delavci gredo iz gospodarskih
ozirnov v boj in bodo vstrajali do
konec. In vsled tega bodo v pri-
hodnjem času velikanski boji med
delavci in kapitalisti. Ne more se
reči, kdo bo zmagovalce v tem bo-
ju. Kapitalisti so vstrajni in imajo
na razpolago dovolj sredstev,
delavci so pa samo vstrajni. Pre-
ostaja jim samo še, da se združijo
v veliko silo, ki bo tako močna,
da bo lahko kljubovala kapitali-
stom.

Močne organizacije so zanje živ-
ljenskega pomena. V vstrajnosti
in združenju je moč.

Po V. Z.

**Kako je z delom po naših
naselbinah.**

Iselin, Pa. — Delamo precej do-
bro in tudi delo se dobi, vendar
sem ne svetujem hoditi, ker se ni
gotovo, da bo tako ostalo. Mogo-
če bomo sedaj zastavljali, ako
nam ne bodo za pet odstotkov po-
višali plač. — I. Z.

Homer City, Pa. — Zadnji čas
samo delati s polno paro; zdaj smo
pa zastavljali, ker nam prenosar-
ski baroni niso hoteli povišati pla-
če. Torej opozarjam rojake, da ne
hodijo sem za delom. Tukaj je še
tudi par Slovencev, ki nočejo nič
slisati o delavski organizaciji. Pri-
stopite, v združenju je moč! Sliši
se, da bodo tudi Indiana Co. orga-
nizirali. Ko se bo tu kaj zaobrnilo,
bom že sporočil. Vsem rojakom
lep pozdrav! — John Jeras.

Ankeny, Iowa. — Kar se tiče
delavskih razmer, moram sporo-
čiti, da so nepovoljne. Delamo sa-
mo tri dni v tednu. Torej, ne ho-
dite sem! — J. S.

Dopisi.

Greenwich, Conn. — To je moj
prvi dopis, dasi sem že 23 let na-
ročnik vašega lista. Jaz sem tukaj
sam Slovenec s svojo družino.
Večkrat sem že mislil, kako bi ka-
kega rojaka sem dobil. V tem me-
stu imajo bogataši svoja letna bi-
vališča; je tudi nekaj tovarnih in
vrtinarjev. Ako je kdo izmed roj-
akov izkušten vrtnar in je zmožen
angleščine, mu celo priporočam,
da bi prišel sem. Drugega dela pa
menim ni za naše fante. Drugače
je pa z dekleti. Vedno je praznih
veliko služb pri bogatih družinah.
Ob tej priložnosti naj še omenim,
da imam sedaj delavnico za bar-
vati vozove in avtomobile. Ne mi-
slim mogoče, da bi mi kdo poslal
svoj voz za pleskat, ampak, ako
kdo hoče, me lahko vpraša, kako
se to naredi in jaz mu bom poslal
natančna navodila, da bo lahko
sam naredil in si tako prihranil
denar. Na željo mu pošljem tudi
potrebščine, ki se jih rabi pri tem
delu. — Pozdrav vsem prijateljem
in znancom, posebno onim v New
Yorku in Brooklynu. — Frank
Zelenec.

Chicago, Ill. — V tujakšnji Cook
County bolnici je umrl Peter
Schmeller, član društva "Zvon",
št. 70 J. S. K. J. Bolhal je od 12.
februarja t. l.; imel je jetiko. Ne-
kjer v Pennsylvaniji zapuščena dva
brata; naj se javita. — John Zve-
zich, 2294 Blue Island Ave.

Tekmovanje za moza.

Francosinje se že sedaj vneto
pečajo z vprašanjem, kako po-
vojni dobiti moza, ki bodo pač
bolj redko sejani. Pisateljica Ma-
rija Laparcerie je o tem vpraša-
nju celo izdala knjigo, v kateri
poučuje svoje sestre, kako in
kaj naj store, da si zagotovijo mo-
za. V prvi vrsti — tako pravi —
morajo ženske izobraziti svojo vo-
ljo. Kjer je volja, je tudi pot in
mož. Število izvoljenih bo moglo
biti seveda samo omejeno. Zato
mora od dames napraviti vsaka že-
nska obrniti vse svoje prizadevan-
je na to, da pride med te izvolje-
ne. Misel: omožiti se hočem! jo
mora neprestano spremljati in ob-
vladovati vse njeno misljenje. —
"Figaro" meni k temu čudnemu
vojnoliterarnemu sadu, da se ni pre-
več bati ženske vojne za moza;
kajti tekmo sedanje vojne se je
umogo žensk posvetilo raznim po-
klicem, ki jim bodo tudi po vojni
nudili toliko notranjega zadovolj-
stva in vsakdanjega kruha, da se ne
bodo hotele pomesti med La-
parcerierne tekmovalke za moza.
To drži — ne samo z ozirom na
Francoske, ampak splošno za vse
po vojni prizadete dežele.

**Slovenska liturgija pri
Jugoslovanih.**

— Povestne črtice. —

Poleg M. Mesica, S. Ljubica i. dr.
sestavlja Andrej Fekonja.

V poreski škofiji je bilo v 18.
veku devetnajst povsem glagoli-
skih župnij, kakor jih je našel
splitski rojak Ivan Pastric, kateri
je kot profesor bogoslovja v Ri-
mu pri propagandi leta 1688. za-
čel zapisavati one kraje, kjer se
je tedaj še glagoliško masevalo;
in škofijski zbor poreski je l. 1733.
inenoval sedem poverjenikov za
izpit glagoljajev, ki so imeli biti
posvečeni. V Kopru, torej na čisto
slovenskem zemljišču, združbe-
nem s tržaško škofijo, so služili
franciskani 3. reda v svoji zborni
cerkvi svetega Gregorija vsako
jutro slovenski, in v cerkvi sv. To-
maža istotako na udobnost teža-
kov in rokodelcev, in to še počet-
kom 19. veka, kakor piše očitve
Mainati v tržaški kroniki l. 214.
A na otoku Krku se žive ljudje,
ki pomnijo svojih svetnikov gla-
goljajev, kateri so služili po raz-
nih župnijah škofije tržaške in po-
reske škofije, kakor nam prisa se-
danji kanonik dr. Fr. Volarič.

Naposljed naj se postavim, kar
piše o tem S. Rutar: "Akvilejska
cerkev — ki je obsegala nekdanj
rjaven Primorja tudi vso Kranjs-
ko, pa južno Koroško in južno
Stajersko do Drave — je imela
tudi svoje lastno staro bogocastje
in posebne obrede, zlasti liturgi-
čno petje in posebne cerkvene
knjige. Šele leta 1596. je bilo to
posebno akvilejsko bogocastje
prepuščeno na škofijskem zboru
v Vidnu ter so vpeljali rimske
obrede, rimske knjige. Po mnogih
krajih se je rabil poprej v akvilej-
ski patrijarhovini slovenski in hr-
vatski jezik pri očitni službi božji
in duhovniki so čitali iz glagol-
skih knjig."

Dasi so nekateri glagoljaji iz-
med teh in drugih posameznih du-
hovnikov v severni slovenski strani
bili le naseljene ali morda celo
uski iz istrskih ali dalnatiških
škofij, je vendar gotovo, da se je
tudi pri Slovenceh obhajala služ-
ba božja v staroslovenskem jezi-
ku. In ako je v XVI. in zlasti
XVII. veku bila slovenska litur-
gija po naših krajih tudi že izje-
ma, iz tega se nikakor ne sledi, da
bi prej nikdar ne bila gospodo-
vala v naših cerkvah. Glasno in
jasno nam Slovencev govore o
slovenski liturgiji pri nas stari
glagoliški koženčasti rokopisi po
župnijah in grajskih, mili o-
stanki staroslovenskih obrednih
Metodovih knjig. Seveda so Cir-
love črke že močno zlizane s teh
dragih platnic, a to jim ne brani,
da ne bi klicale iz temnih arhi-
vov: Slovenci, vam je izruvala ča-
sov sila veličastno slovensko litur-
gijo!... Čim več takih starih spo-
minikov najdemo v svoji ožji do-
movini, tem lažje nam bo spoznati
pota, po katerih smo jo — dedšči-
no iz časov sv. Cirila in Metoda
— prejeli, hranili in naposljed
izgubili... Zanimivo je, da knji-
ge, katerim služijo ti rokopisi za
platnice, izvirajo iz iste dobe —
iz druge polovice XVII. veka.

Knjige.

katerih so se posluževali slovenski
glagoljaji pri službi božji, so bile
iste, kakor pri Hrvatih; tu smo
bili Slovenci tedaj pač v književ-
ni vzajemnosti s sosednimi brati.
Ta vzajemnost je bila posebno ži-
va v Istri. Od ondat se imenujejo
mašinski glagoljaji po naših kra-
jih; v rokopisih, najdenih pri nas,
se razločno kaže v jeziku južni,
posebno ikavski vpliv, in verjet-
no je, da se je glasil tudi v mno-
gih slovenskih cerkvenih hrvaški
"ševet", t. j. prstonarodni hr-
vaški govor.

A kolika razlika med Hrvaško
in sosednjimi slovenskimi dežela-
mi! V stolni cerkvi zagrebški se
je pevala služba božja tudi hrva-
ško; po vsi deželi so bile raztrese-
ne župnije, katere so oskrbovali
duhovniki glagoljaji; ti so rabili
samo narodni jezik pri svetih o-
pravilih. In ravno s tem so obva-
rovali svoje ovčice nemške prote-
stantske vere. Pri nas pa so trgali
tedaj stare slovenske mašne knji-
ge, to nepotrebnost šaro iz davnih
let... Prišla je kazen v dežele:
luterske homatije.

Nekaj ostankov slovenske litur-
gije pri Slovenceh v 19. veku.

Omeniti moramo še nekaj drob-
ni, neznatni ostankov od skup-
nega bogoslužnega obreda sloven-
skega pri sedanjih Slovenceh.

**Strah pred
operacijo**

je marsikomu že napočil od naših zaslovenih zdravil, da jih je poskusil pre-
no je sel na operacijo. In kakor čudežno se je zgodilo, da si je z našimi zdra-
vili pritrnilo nevarno operacijo, bolečine in velike stroške. Imamo zahvalna
pisma, ki pričajo o tem jasno kot beli dan, notarsko zapričena. Ker smo
prepričani o čudežni zdravilni moči naših zdravil, jih našim rojakom iskro-
no priporočamo.

V prvi vrsti svetujemo dvoje izbornih zdravil izdelanih iz evropskih
zdravilnih zelišč:

HEAMATIC GLORIN.

Daje človeku novo življenje, čisti kri, daje moč in pogum, odganja za-
lost in trudnost. Steklenica 1 dolar.

HEAMATIC GLORIN KAPSUL.

Za slabotne, boleline na želodcu, prehlajene, utrujene ljudi. Utrjuje moč,
pospešuje prebavo, redi kri, človeku daje novo moč. Cena 1 dolar.

Eder hoče biti zdrav in močan, varen pred boleznijo, naj naroči naša
zdravila, kmalu bo spoznal njih čudežno moč. Ta zdravila kakor tudi za vse
druge bolezni se pošiljajo po cel Ameriki v vsako naselbino. V Canadi jih v
tem vojnem času ne pošiljamo več. Za vsako naročilo je treba priložiti 10c.
stempov za poštino. Naročajo se edino pri:

J. F. DOLENC.

P. O. Box 819,

Milwaukee, Wis.

V Gorici je v knjižnici osred-
njega semenišča knjižnica z naslo-
vom: "Passion, to je popisovanje
terpenja Jezusa Kristusa gospo-
da našega, kateri se poje na Cvet-
no Nedeljo", tiskana v Trstu leta
1805. Knjižnica je poslovenjena po
latinskem izvirniku, po mislu.
ker ima vselej, kadar se začnejo
novi oddelek, spredaj ravno take
rdeče črke, kakor stoji navadno
v mislu. Poslovenjena pa je bila
knjižnica za take župnije, kjer je
bila navada, da so duhovniki, ali
ako teh ni bilo dosti, drugi možje
ali mladeniči v cerkvi popevali
"pasijon" v slovenskem jeziku,
kar je bil morebiti še majhen o-
stanek nekdanje slovenske litur-
gije na Krasu.

Ljubljanski "Rituale roma-
num", izdan po veljem škofa An-
tona Kavčiča leta 1808, ima poleg
latinskega teksta tudi več prevod-
ov v nemškem in "kranjskem"
jeziku. V predgovoru se vidi, da
je nemski in kranjski podano s
tem namenom, da se v donaci be-
sed pred latinskega jezika neve-
ščini govori zaradi podeljivosti in
se vznjaja čut pobožnosti. Po tem
obredniku se je torej vršilo, raz-
ven onega, kar je se dandanes v
navadi, s slovom v slovenskem
jeziku to-le: Pri sv. krstu preki-
ževanje na čelu in na prsih, ma-
ziljenje s sv. oljem, podajanje soli,
križevnika in sveče; a pri krstu
odraslih še osemnajst daljših in
krajših molitev. Pri sv. obhajilu
v cerkvi in pri bolnikih je govoril
mašnik tudi slovensko, podajajoč
sveto hostijo: "Telo našega Gos-
poda Jezusa Kristusa vari tvojo
dušo v večnu življenje...", ob
smti postelji pa: "Vzami brat
— sestra — popotnico telesa Je-
zusa Kristusa Gospoda našega...
Amen."; kakor tudi molitev po
svetem obhajilu na domu: "Gos-
pod! svet, vsigamogoci oč...
itd." Pri zakramentu sv. posled-
njega olja je mašnik po sloven-
skem pozdravu molil tudi psalm
"Iz globočine" ter razven litanij
tudi še dve molitvi: "O Bog naš
Gospod! kateri si skuz tvoiga A-
postela Jakob govoril...", in
"Ozri se" itd. Pogrebni obred je
pri odraslih, izvemski "Libera",
povsem slovenski, ter je duhovnik
peval: "Usmili se čez mene, o
Bog!..." in vse drugo molil slo-
venski: "Vzami k sebi o Gospod!
dušo... Gospod, usmili se" itd.;
"Z nebeško roso" itd. "O Bog!
s čiger usmiljenja" itd. Tudi mo-
litev za umrlega škofa ali mašni-
ka je slovenska. Pokop otrok pa
je popolnoma slovenski: Psalm
"Hvalite" itd. in vse ostalo. Pri
zakramentu sv. zakona je pa že
kakor dandanašnji pri poroki.

Konec XVIII. veka je pri Sv.
Lenartu nad Loko pastiral raz-
kapucin Klemen Velikonja, razla-
galec sedmih spokornih psal-
mov, kateri je zadušnice po po-
kojnikih — Officium defunctorum
— popeval slovenski, to je v se-
daj navadnem jeziku.

V lavantiški škofiji so na več
krajih popevali duhovniki tako-
imenovane "inicie", to je svete
evangelije pri procesijah presve-
tega Resnjega Telesa in ob drugih
svetanih praznikih slovenski; to
pomnijo še na Slatni gori pri Po-
ličanah; v Vuhredu više Maribora
so se peli slovensko še celo leta
1886. iz posebne rokopisne knjige,
po raznih drugih župnijah pripo-
vedujejo to še živi ljudje.

(Konec prihodnjic).

Povikani zdravilni babbarji.
Praki zdravilni so sklenili, da po-
vijo glede na draginjo zdravilne ho-
norarje.

POZOR SLOVENSKI TRGOVCI!

Varujte se Antona Janžekovič
in njegove žene Ane. Sedaj se ba-
je nahajata neke v Cleveland, O.
Preje sta bila tu v Pittsburgh, Pa.,
kjer sta ponudila prepeljati svoje
pohištvo na postajo in neznano
kam pobegnili. Podpisane mu dol-
gjeta na groceriji \$65.66. Vsak
trgovec naj pazi, da ne bo presle-
parjen, kot sem bil jaz.

Anton Žunič,

1037, Peralta St. Pittsburgh, Pa.

DELO

dobi 100 mož na Lumber Yardu
pri West Virginia Tulp & Paper
Co., Cass, W. Va. Plača 22 centov
na uro. Hurno delo. Za podro-
bnosti se obrnite na:

Joseph Urbančič,

Box 46, Cass, W. Va.
(27-29-4)

VABILO

na

VESELICO,

katero priredi
društvo SV. BARBARE št. 21
(spad. v Forest City, Pa.)

v soboto večer dne 29. aprila 1916
v dvorani dr. sv. Barbare,
18 Suley St., Little Falls, N. Y.

Tempotom vabimo vsa sloven-
ska društva v Little Falls, da se
udeležijo te naše veselice. Igrala bo
Slov. Nar. Godba. Vstopnina \$1.
Ženske proste vstopnine. Pijača
prosta.

Za obilen poset se priporoča
(27-28-4) Odbor.

ISČE SE IZUME.

**IZUMI PRINESEJO BOGAT-
STVO IZUMNIKOM**

in onim, ki želijo kaj izumiti bode
moja

SLOVENSKA KNJIŽICA

in

POPIS

izumov pokazala pot.

Na zahtevo pošiljam oboje na last-
ne stroške.

Obvestila in nasveti zastoj!

Pregledavanje o močenoosti pa-
tentiranja kakega izuma

POPOLNOMA BREZPLAČNO

in točno, kajti moj urad se nahaja
v Washingtonu, v mestu kjer so
oblasti za patentiranje.

Pišite še danes slovensko na:

A. M. WILSON,

službeni odvetnik za patente,
310 Victor Building,
Washington, D. C.

**Farme v največji
slovenski koloniji.**

Mi napravimo dobre hiše in izči-
stimo zemljo za naše naseljence.
Ako bi želeli lastovati 40 ali več
akrov zemlje v naši največji slo-
venski koloniji v Ameriki, na ka-
teri zemlji bo že postavljena hiša
in dva nadstropja, zgrajena dobro
in trpežno, dovolj velika za tri
sobe in eno kuhinjo, dogotovljena,
da se nastanite v njej takoj, ko
se naselite na zemljo; razen tega
dva akra čiste zemlje, da jo pri-
čnete obdelovati takoj, ko se na-
selite. A vse to na dolgotrajna iz-
plačila in prvo naplailo manje,
kot stane hiša sama.

Pišite po naš časopis GOSPO-
DAR, kjer bode naš plan od
hiše in natančen opis hiše, cene in
plačila zemlje ter vsa ostala po-
trebna pojasnila. Pišite po časopis
vseeno, če ste voljni kupiti farmo
ali ne. Mi pošljemo časopis vsake-
mu zastoj.

Prodajamo tudi nečiščeno zem-
ljo brez hiše.

Vsa pisma naslovite tako-le:
Homemaker Land Company,
Dept. 3, Tioga, Wis.

POTREBUJEM

20 gozdarjev za beliti hrastove
logse. Dobra plača.

Frank Mams,

Box 27, Clover Lick, W. Va.

Rad bi izvedel za svojega prijate-
lja FRANCA HOČEVAR, po-
domače Zagorjev iz Studenca
pri D. M. v Polju pri Ljubljani.

Slišal sem, da se nahaja nekeje
v Chicagi. Ker mu imam sporo-
čiti več važnih stvari, zato ga
prosim, da se mi javi, ali pa če
kdo kaj ve o njem, da mi poro-
ča, za kar mu bom hvaležen. —
Joseph Civka, 108 Davis Ave.,
Rockdale, Joliet, Ill.

(28-4-25)

Rad bi izvedel za svojega prijate-
lja FRANCA HOČEVAR, po-
domače Zagorjev iz Studenca
pri D. M. v Polju pri Ljubljani.

Slišal sem, da se nahaja nekeje
v Chicagi. Ker mu imam sporo-
čiti več važnih stvari, zato ga
prosim, da se mi javi, ali pa če
kdo kaj ve o njem, da mi poro-
ča, za kar mu bom hvaležen. —
Joseph Civka, 108 Davis Ave.,
Rockdale, Joliet, Ill.

(28-4-25)

Suhe dežele?

Rojakom naznanjam, da
pošiljam vsakovrstne pijače
to je piva, žganja in vino.

Pišite po cenik!

JOHN LANICH,

box 1024 Cheyenne, Wyo.

Nov uzoren pisalni stroj!

The No. 9
OLIVER
The Standard Visible Writer
KUPITE GA SEDAJ!

Da, triumf na tem polju je tu!
Ravno je prišel — in prišel leta, predno so ga izvedenci pričakovali.

"Pancho" Villa.

James Hopper. — (Colier's W.)

Za G. N. priredil A. A.

Zdaj ko to pišem izgleda, da se bliža konec Villi.

Cisto dobro so ga se spominjam, ko sem ga videl na domu njegove matere. Pozneje sem ga videl v mestu Montezumas, ko je stal na vrhuncu slave in skoro sedel na mehiškem prestolu. Danes se pa skriva po gorovju in skalah z parstotimi privrženci pred zasledovalci, ki imajo nalogo dobiti ga živega ali mrtvega.

Dozdeva se nam, da je njegova usoda zapечатena. Nekateri sicer še mislijo, da se bo uspešno skrival pred zasledovanjem in da bo mehiško ljudstvo, ki sovraži vse, kar ni mehiškega, pridobil na svojo stran in tako postal še junak v oči svojega ljudstva. Medtem, da to menijo in podpirajo in umestno, Smele moremo trdit, da se je njegova usoda zapечатila, ko je napravil zadnji brezmišeln in brutalni napad na mestee Columbus, N. Mex.

Zdaj lahko pišemo njegov življenjski kot bi bil mrtve. Njegovo življenje je bilo skozi in skozi velika žaloigra.

Zaloigra zato, ker, ako pomislimo, kako je padel mož z velikimi zmožnostmi, spretnostjo, železnim vstojnostjo, ki jo je imel v vsaki zapleteni stvari. Zaloigra je tudi zato, ker je bil mož skoro na svojem vrhuncu, vladar Mehike, ki bi gotovo vladal v dobrobit naroda, pa je moral vsled nastalih okoliščin podlež in propasti.

Glavno je, kar je Villa tako daleč spravilo, je bilo pomanjkanje izobrazbe. Ako bi bil zadostno izobražen, bi ne uprizoril zločinskih napadov na ameriško mesto in bi tako še vedno imel priliko priti na krmilo. Da je bil brez vsake izobrazbe nam dokazuje, kar mi je omenil v nekem pogovoru, kako se je naučil podpisati svoje ime. — Pravi mi je: "Moje oče je bil rojen Španec; kmetoval je, toda ni imel veliko uspehov, ker se ni razumel na kmetijstvo in tudi v drugih stvareh ni imel niti najmanjše izobrazbe. Ko sem dorasel v moza in imel svojo lastno kmetijo, sem moral nekoč podpisati kupno pogodbo. Naprosil sem nekega prijatelja, da mi je pokazal; potem sem se učil podpisati svoje ime v pesku, in ko je to šlo, šele na papirju. Danes imam še isti podpis kot me ga je naučil dotični prijatelj pred mnogimi leti."

O Villiove rojstvu ne vemo nič natančnega. Domneva se, da je bil rojen v mali vas San Juan del Rio, v državi Durango, leta 1875 na dan svetega Frančiška. — To sklepajo iz tega, ker imajo v Mehiki navado, da krstijo otroke po svetnikih, na katerih god so rojeni. Njegova mati se je imenovala Niquela Arambula in je bila mehiške krvi. Poleg Frančiška so bili še štirje drugi otroci: Antonio in Hipolito, Mariana in Martina. Oče je umrl zgodaj, in družina je bila revna. Pred dvajsetim letom je postal oče in razpečaval sir, ki ga je naredila mati. To delo mu ni dolgo ušlo. Življenje pri čedi in potovanje s sirom ga je napravilo divjega in nemirnega. Nemirnost je povzročila prepirljivost, vsled česar v vasi ni bil priljubljen in je bil brez prijateljev.

Nekoč se je pa nekaj zgodilo, kar je dalo njegovemu življenju smer, po kateri je prišel do tega, kar je danes. Ko se je nekega večera vrnil domov, je videl, da je sin nekega bogatega barona, ki je bil lastnik večega okraja, zapeljal njegovo sestro. Ko je zapazil kaj se je zgodilo, je pograbil mladega barona in mu po dolgem boju pogljal pet strelcev v glavo. Ker je vedel, da bo vsled tega kaznovan ako ne pobegne, se je skril v gorovje; in takrat je pričel boj zoper tedanjo mehiško vlado in aristokracijo.

Ko so ga prenehali zasledovati radi umora mladega barona, je šel v Sierra Madre gorovje. Tam je v nekem skritem mestecu odprl mesarijo; izgledalo je kot bi hotel pričeti drugo, mirno in dostojno življenje. Za to so njegovi sovražniki doznali in governor dotične države je naročil Villu aretirati. On je to pravočasno izvedel in jo zopet pobrisal v gore; med potjo pa je okradel poštni urad v San Adres. Torej je postal prvi bandit.

V gorah se je sestel z drugimi zločinci, ki so se skrivali pred oblastmi, in se jim pridružil. Imenovali so se "banda pravice", kajti njih geslo je bilo: — Ako imajo bogati pravico krasti revnim, potem imajo tudi revni pravico kra-

sti bogatim; ako smejo bogataši moriti revce, potem smejo tudi revci pobijati bogatine. "Banda pravice" je imela največjo piko na živino. Največ goveda so pokrali na Terrazas posestvih v državi Chihuahua, kjer se pase vedno kakih tristo petdeset tisoč glav. Živino so klali in prodajali meso revnim prebivalcem po zelo nizki ceni. Kar naenkrat je po celi okolici zaslovelo ime "Francisco Villa" in njegovo meso. Govedo so prodajali tudi Amerikancem preko meje.

Oblasti so jim bile vedno za petami; cele regimente vojaštva so poslali nadnje in nagrada je bila razpisana za Villovo glavo.

Leta 1910 je pristopil k revolucionarjem. Dasi je bil ropar, bandit in zločinec prve vrste, se mu je vseeno gnusil tedanji neznanostni vladni sistem, pod katerim je mehiško ljudstvo grozno trpelo. Villa je izrazil svoje zgražanje nad to vlado s sledečimi besedami: — Devet desetih mehiškega ljudstva živi v nevednosti, lakoti in suženstvu; ostala desetina pa živi v razkošnosti in nas lahko mori po svoji volji. Slabše postopajo z nami, kot z živino; imajo nas za sužnje in izvržke. — Njegov načrt za pravično vlado je bil sledeči: — Najprej bi odpravil bogastvo. Vsakega bi pustil toliko, da bi lahko živel. Upeljal bi sistem, da bi imela vse vlade v rokah: vse železnice, hotele, trgovine, tovarne, poljedelstvo itd. Vsa bi imel službo in dobival od vlade plačo, s katero bi lahko udobno živel. Za stare in slabotne bi morali narediti zavetišča, kjer ne bi ničesar pogrešali. Vse to bi vlada čisto lahko preskrbel, ker na ta način bi bilo vse bogastvo dežele v njenih rokah. Ako bi bil upeljan ta sistem bi izginilo bogastvo in revščina ter bi se naselila v deželi splošna zadovoljnost. Razumljivo je tudi, da bi prepovedal točiti in piti vse opojne pijače.

Torej leta 1910 so mu prišle na uho govorice o revoluciji, ki jo je je pripravljaval Francisco F. Madero, katerega je imela nam boriti se za pravice mehiškega ljudstva.

Nekoč noči v avgustu se je Villa prikradel v Chihuahua in imel takoj pogovor z Don Abrahamom Gonzalesom, poveljnikom severnega oddelka revolucionarjev. Don Abraham je bandita sprejel v svojo službo, ga imenoval za višjega častnika in mu dal na izbiro, da si sam izvoli oddelek, kateremu hoče poveljevati.

Drugo noč se je zopet izmuznil iz Chihuahue in tedaj ni bil več navaden bandit, temveč poveljnik revolucionarnega oddelka. Kako je prišel iz mesta, mi je sam praviel: — Ko sem hodil po mestnih ulicah sem čutil v srcu velik nemir in razburjenost, kot bi se mi dozevalo, da se moje sanje uresničijo. Prišel sem na razsvetljeni trg, kjer je godba igrala in aristokracija se je izprehajala v bogatih oblekah. Vstopil sem v moderno opremljeno gostilno in naročil nekaj jedil zaviti v papir. Ko je zavijal, sem napisal na jedilni list "Francisco Villa" in jo nato hitro odkuril iz mesta v gorovje. Bil sem pijan same sreče. Ko sem prišel na vrh gore sem zavpil na ves glas: "Zhogom, Chihuahua! Še me boš videla, toda takrat me boš proklinjala!"

Dvajsetega novembra, ko je Madero razglasil revolucijo, je bil Francisco Villa pripravljen s petdesetimi možmi blizu San Andreasa. Polovica njegovih mož ni imela pušk, ampak le nekake sablje oziroma dolge nože. S tako oboroženo silo je Villa vdrl v prvo mesto in ga osvojil ter potem z pomnoženo močjo prodiral še naprej.

Madero, dasi je imel veliko vojaštva, ni veliko opravil. Ko ga je Diaz pri Casas Grande porazil, se je pridružil Villovim četam. Villove čete so bile dobro organizirane in so imele najstrožjo disciplino. Kdor ni takoj ubogal, ga je Villa kratkoma ustrelil. Vendar, kljub temu, je bil pri vojakih priljubljen. Armada revolucionarjev se je potem pomikala proti severu in imela velike uspehe. Medtem se je pa Madero že pogajal z Diazom za mir.

Villa je postal z vsakim dnem bolj samostojen in videlo se je, kako želje in namene ima. Na nekem pohodu ob ameriški meji je nekemu Amerikancu ukradel več konj. Madero mu je ukazal konje vrniti, toda on se mu je uprl in izjavil, da ga takoj ustrelji, ako se še enkrat predrzne njemu ukazovati.

Madero bi ga bil rad odstranil, toda ga ni mogel vsled priljubljenosti, ki jo je Villa užival pri vojakihi. Nekoč je zahteval Villa od Madera, da se mesto, pred katerim so stali, takoj napade. Pri tem se je zapletel v prepis z Giuseppe Garibaldiem, nečim višjim poveljnikom. Naslednjo noč, ko je šel Garibaldi preko meje v El Paso, ga je Villa zasledoval ter ga ustrelil vpiro petih ameriških častniških poročevalcev.

S padcem Juárez je postal Madero mehiški vladar. Pozneje, ko je imel novi vladar sitnosti s svojimi upornimi generali, mu je Villa vedno pomagala in ga večkrat rešil propasti.

Kadi nekega prepisa z generalom Huertom je bil aretiran in zaprt. V zaporu se je naučil tudi za silo čitati.

Ko je prišel iz ječe, je izvedel, da se pripravljajo Diaz zoper Madero in par dni nato je bil Madero ustreljen.

Edan, kot je bil Madero, je pričel s sovražnostmi proti Diazu. Pridružili so se mu tudi Zapata, Carranza in drugi. Celo Mehika je bila v ognju; in znaga se je nagibala na stran Ville.

Leta 1914 je bil Villa na vrhuncu svoje slave in postal bi bil vladar Mehike, da se ne bi bil uprl proti njemu Carranza. Nastali so novi boji, vsled česar so morale Združene države poseči vmes.

In zastopniki ameriških republik so določili Carranza za predsednika Mehike.

Kako se je to zgodilo, nimam poimena opisovati, ker je čitatelj sam gotovo v spominu.

Od tistega časa je Villa pričel zopet živeti svoje prejšnje življenje. Postal je zopet bandit in se skrivaj s svojimi privrženci v gorah.

Napad na Columbus je uprizoril mogoe iz sovražstva do Amerikancev, mogoe je pa tudi, da je bil v to napeljan od kakih drugih strani.

Nebo žari.

Spisal Silvin Sardenko.

V STRELNEM JARKU.

Dolgo. Menda že deseti dan kakor krt je v rovu zakopan. Nima kralja, nima ga požukha. V žepu tesna ura repetitka trka kakor bela smrt. Tiha nakača tke jantarski prt.

Ali možu jasen up se vname, izpred srca drobno pismo vzame, sladko pismo kakor šopek rož:

"Ljubi mož!"

Glej, odšla je grenka ura moja, da odšla bi skoraj tudi tvoja. Naša lipa ziblje cvet dehtec, jaz pa sinka: nisem sama več.

Tvoj obraz je — ves je v rožah krasih, Moj v oči je — ves je v solzah včasih.

Kaj sem tožna mislila si spet: da si ranjen, mrtve ali vjet? Piši, piši in me utolaži! V strahu čakam kot na smrtni straži...

Temna pesem. Divji ptic šrapnel krvičeno mimu je pripel. Mož se skloni. Ves obraz uho — Citaj! Ti si varen pod zemljo. Spet se dvigne s pismom iznad rova.

Čita: "Letos polna blagoslova žitna ujiva je kot gozdič zlat: pri kozolen zmanjkalo bo lat. Sinelja so vzeli nam dragonci — ej, kako se nesel je pokonci — Hlapec Primož nam omaga skor. deklj Mani sem zaprla dvor. — In še nekaj. Stavi Bajt se ženi: No, neveste danes so poceni... Pridi, pridi kmalu, ljubi mož! Piši, kadar pismo to doboš. Dva poždrava sprejmi preiskrena: Sinek tvoj in tvoja jaz — Helena."

In še dvakrat, trikrat bral je spet sladko pismo kakor rožni cvet. Drobni list je zganil čez kolena. In srce nareka:

"Ljuba žena!"

Sinka torej! Danes se jasneje vem, zakaj naj branim naše meje. Blizu, komaj metrov petdeset se nam skriva top sovražnih čet. Pa ne boj se, ljubljena Helena, naša moč je le preveč jeklena, da ne strla bi sovragov v prah. Zdrav in svež sem kakor gorski mah.

Mora k zmagi vstati domovina — ženko branim, braunim tudi sina. Ah, ta misel...

Proti luči zlati list je dvignil, če bo mogla brati ljuba žena ljubljeni pozdrav.

Ptic šrapnel je mimu jarka šnil, kakor senca mož je v rov izginil. pregledoko, da ne bo več vstal. Kdo bo vojno pismo dokončal?

Gospodarski pregled.

Vsled velikega mraza se je na veliki ruski reki Volgi napravil debel led, ki grozi paroplovbi po južnem njenem iztoku. Nahaja se tam karavana ladij v vrednosti 20 milijonov rubljev. To dela skrbí merodajnim osebam. Imeli so že posvet, kako katastrofo zabraniti. Sklenili so najeti posojilo 75 tisoč rubljev, ki se bo porabilo za razbijte ledu s smodnikom. Prevzeli bodo avstrijske ujetnike, da izvrše to nevarno delo.

Krompirjeve karte v Berlinu so vpeljali 20. marca. Izdaja jih za 12 dni in posamezna oseba dobi 1 funt krompirja. Popis krompirnih zalog na Nemškem je ugodno izpadel, a Berlin trpi pomanjkanje, ker je dovoz bil vsled vojne zelo oviran in ker so kmetje krompir precej prikrivali.

Angleži so hoteli v Rumuniji nakupiti 80 tisoč vagonov žita, toda veleposelstvo je zelo nezahvalno do te kupčije. Sklenjenih kupčij je danes komaj za 20 tisoč vagonov.

Na Ogrskem so odredili, da morajo mlini žitne odpadke zbirati in jih oddajati, da se uporabi kot seme za zeleno krmo. Tako hočejo vsestransko preskrbeti za krmila, ki jih povsod sila primanjkuje.

Ogrska vlada je dovolila, da se sme fizol v tistih krajih, kjer so takozv. rekviriranje vladni komisijski ječe, tudi od drugih oseb nakupovati.

Na denarnih trgih se živahno nakupujejo vrednostni papirji železarskih obratov, osobito o njih, ki izdelujejo municijo, ter podjetij za petrolej in sladkornih tovarn.

Speh se je na Dunaju zadnji čas podražil za 20 do 25 vin, pri kili. Surovi speh stane 505 K — kvintal, med tem ko se živi prešči prodaja po 510 — 520 K, kar daje razliko med živo in mrtvo težo 10 — 15 kron.

Avstrijski nakupovalni konzorij je sklenil v Rumuniji novo kupčijo za 100 tisoč vagonov koruze.

Nacrti, kako najbolje vrediti Donavo za plovbo od Ulua proti izlivu, se že snujejo. Tudi Rumunji se zanje zanimajo. Sklenili se bodo v to svrhu nemško-avstrijsko-ogrsko-rumunsko državna akcija.

Nizozemska vlada je dovolila izvoz svinjskega mesa.

Španija je vpeljala novo izvozno carino, odpravila pa uvozno za skoro vse predmete, ki se pristojevo živim. Istotako Turčija, kar dokazuje, da v obeh teh državah silno pomanjkanje vlada.

Danska je prepovedala med drugim izvažati tudi mlo, kože, jedilno čebulo, škrob rižni, krompirni in koruzni, vreče, rastlinsko mast in druga olja.

"Veleizdaja".

Alica G. Masaryk, hči znanega češkega vseučiliškega profesorja Tomaža G. Masaryka, je pred praskim sodiščem obdolžena veleizdaje. Njeno "veleizdajstvo" obstoji v tem, ker je hči svojega očeta.

Njen oče je eden prvih čeških narodnih voditeljev, katerih cilj je svoboda češkega naroda. On je bil več let državni poslanec za Moravsko v dunajskem parlamentu in pozneje urednik lista "Čas".

Ko je bila napovedana vojna Srbiji, Masaryk ni hotel sprejeti orožja in iti v bratovrno vojno, vsled česar je bil aretiran. Ko so ga na zahtevo naroda izpustili, je bil izgnan iz dežele in obtožen veleizdaje.

Vlada je ustavila list, in aretirani so bili tudi drugi člani uredništva, med njimi Masarykova hči.

Gospod Masaryk se nahaja sedaj v Parizu, kjer nadaljuje agitiranje za češko stvar in izdaja list "Češki Narod" v francoskem jeziku.

Gospodična Masaryk je dovršila svoje študije v Pragi in Berlinu. V Združenih državah ima več prijateljev in znancev, ki so nuenja, da se bo z njo zgodilo kot z belgijsko strelnico Edith Cavell. Ene njenih prijateljic je tudi znana Amerikanka Miss Jane Adams, ki pozivlja ameriško ljudstvo, da protestira proti postopanju avstrijske vlade.

Rojaki naročajo se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Zdr. državah.

Veleizdajalska sodna obravnava v Banjaluki.

Iz Banjaluke se poroča, da je bila zaključena veleizdajalska sodna obravnava proti 156 obtoženim Srbom. Obsodba se izreče pozneje. Banjaluka sodna obravnava se je pričela 3. novembra 1915 ter je trajala štiri mesece in pol, a predno bo obsodba izrečena, bo preteklo najbrže tudi še peti mesec. Branitelj obtoženih Srbov dr. Dimović je govoril 17 ur ter branil obtožence. Druga branitelj dr. Andrić obrambni govor je trajal 27 ur in pol.

Vrnitev v Belgrad.

Belgradjani se vračajo vsak dan v svoj lepi Belgrad. Pred kratkim se je vrnilo zopet več rodbin, med katerimi sta bila načelnik našega ministristva Milivoje Popović in predsednik trgovskega sodišča dr. Subotić.

OSVOBOJENJE MIHE KOVAČA.

Prišči, ki so mu krili celi obraz so izginili.

Bolgarski Krvni Čaj se je izkazal kot izvrstno sredstvo za lepo zunanost.

Prišči, mezojli in druge nečisti človeškega telesa imajo svoj izvor v nečistoti in ako hočemo, da bude naše lice čisto, moramo v prvi vrsti paziti, da bo naša kri v resnici čista. — pravi H. H. von Schlick, izvedovalec čudovito učinkovitega Bolgarskega krvnega čaja.

Da učinkuje Bolgarski krvni čaj razven tega naravnost izvrstno pri vseh notranjih boleznih in kot čistilec krvi ter je kot kozmetično sredstvo brez primere, nam dokazuje pismo našega rojaka Mihaela Kovača, 28 River Street, Warren, Pa., v katerem se glasi:

Naročil sem Bolgarski krvni čaj radi železnice bolezni in slabega teka in odkar ga jemljem, je moj želedec v redu, ter se mi je vrnil in čutim se popolnoma dobro. Mozolji, katerih je bilo preje moje lice vse polno in ki prihajajo kakor mislim jaz od pokvarjene krvi, so popolnoma izginili.

En velik zavoje Bolgarskega Krvnega Čaja, ki zadostuje za 5 mesecev, stane 1 dolar, na katerokoli mesto:

Marvel Products Company
9 Marvel Bldg.
PITTSBURGH, PA.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Členjenim rojakom v državi ILLINOIS naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEH,

kateri je pooblaščen pobirati na ročnino na naš list, knjige in druge v našo stroko spadajoče posle ter izdajati pravoveljavna potrdila, valed česar ga rojakom naj topleje priporočamo.

Upravništvo Glas Naroda.

POZOR! HIPNOTIZEM

Izšla je vsezkolzi zapliva knjiga, kakoršne še nimajo Slovenci ne tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatero stvar, o katerih dozdaj še slutiti ni.

Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvanajstimi krasnimi slikami. V njej so natančno navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje pojasnjeni pojavi, katere smatra navaden človek za nenavne.

Stane 60 centov. Tri knjige \$1.50. Oni, ki ni z njo zadovoljen, naj jo vrne in dobi 10 centov nazaj. Naročajo pri: "SLOVENSKE KNJIGARNE", P. O. Box 1611, New York, N. Y.

Za vsebino oglasov ni odgovor. Oglasov ne odgovarjamo na ot

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Joliet, Ill.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st. od društva Slovenec, šte. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri- tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bude oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

POZOR!

Tempotom se pripravljam roj- kom, ki potrebujejo fino godbo na kromatič harmoniko. Obrnite se vselej na:

Vincent Sum.
Breezy Hill, Mulberry, Kansas.
(284—1-5)

ZENITNA PONUDBA.

Fant, star 30 let, se želi sezna- niti s Slovenko od 16 do 22 let sta- ro, in sicer v svrhu zenitve. Pi- Site na:

Augustin Brinovec,
Box 128, Henryetta, Okla. nje.

DAROV.

Za nesrečno Zupanovo družino v Grove City, Pa.

Ridgewood, L. I. Rodbina Bur- gar \$2.

Calumet, Mich. Leo Rotar \$2.

Widen, W. Va. John Dolenc 50 centov.

Od reveža smo prejeli dolgo pi- smo, v katerem se vsakemu pose- bej zahvaljuje, ki ga pa vsled ob- sega ne moremo priobčiti. Naj to- rej darovalci vzamejo to na zna- nje.

Vaše dete je v nevarnosti, če joka.

ROYAL

Baby's Safety

PRICE 35 CTS.

Prepared by
Royal Mfg. Co.
Duquesne, Pa.

Directions Inside

Dete joka, ker čuti NOTRANJE bolečine.

NE PUSTITE, DA BI DETE JOKALO!
NE PUSTITE, DA BI DETE TRPELO!

Izrežite tole sliko in idite v lekarno ter kupite steklenico **BABY'S SAFETY** za 35 centov.

TO BO MORDA REŠILO DETETOVO ŽIVLJENJE.

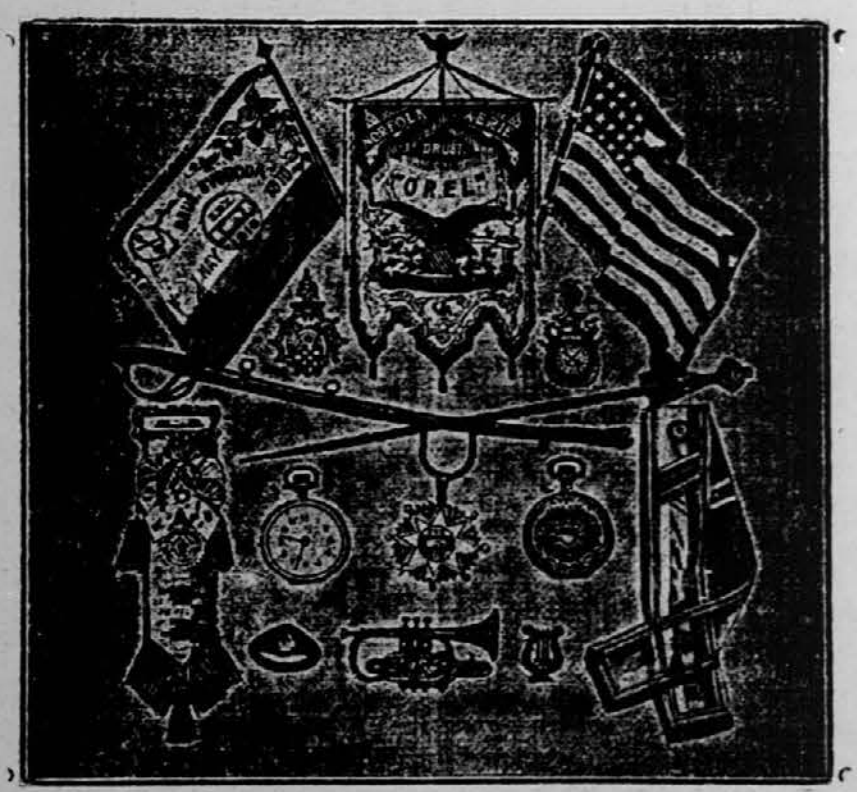
BABY'S SAFETY je najbolje zdravilo zoper KRČE, GRIZO, NADLEGO Z ZOB- MI, KOLCANJU IN ZAPRTIJI.

To bo olajšalo vašemu detetu in bo do- bro spalo.

Ako ne morete dobiti originalno v lekar- ni, potem pošljite nam papirnati dolar v navadnem pismu in mi vam bomo poslali tri steklenice **BABY'S SAFETY** ter na- tančno navodilo. Poštne stroške plačamo mi. Pišite na:

Royal Mfg. Co.

Dep. C. Duquesne, Pa.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandere, zastave, regale, golbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, privreke, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene sa cene vprašate. Upranje vsa stane le 2c. pa si bodele prihranili dolarje. Čulko, več vrat pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!</

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZAZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOSEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
 I. podpredsednik: KAROL ZALAB, Box 547, Forest City, Pa.
 II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 836, Rock Springs, Wyo.
 Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
 II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 402, Forest City, Pa.
 Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
 Pooblaščenec: JOSIP ZALAB, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VEHOVNI ZDRAVNICI:

Dr. MARTIN IVKO, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
 I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
 II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
 III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
 I. porotnik: MARTIN STEFANIČ, Box 78, Franklin, Kans.
 II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davis Ave., E. F. D. 1, Grand Rapids, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, E. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
 I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
 II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

IZ URADA PREDSEDNIKA NADZORNEGA ODBORA DRUŠTVA SVETE BARBARE.

(Odgovor predsedniku porotnega odbora).

V številki 29. "Narodnega Vestnika", dne 11. aprila čital sem nekaj sklepov od porotnega odbora društva sv. Barbare, ki nosi podpis Martin Obržan. Slednji mi predlaga, da sem zamenjal svojo dolžnost kot predsednik nadzornega odbora s tem, da nisem hotel "videti", kako se v uradu glavnega tajnika uraduje. Sicer mi ne bi bilo potreba odgovarjati na ta sklep, prvič, ker ni bil priobčen v društvenem glasilu — toraj ni uraden, in drugič, ker ne nosi podpisa glavnega predsednika Josepha Peternela. Člen III. točka 10. društvenih pravil določa, da mora porotni odbor vse svoje sklepe poslati glavnemu predsedniku v podpis, ker pa navedeni "sklep" ne nosi tega podpisa, ga vsled tega ne smatram uradnim. V tem sklepu ali bolje rečeno odprtem pismu se tudi priporoča glavnemu predsedniku, da se takoj suspendira mene, kakor tudi glavnega tajnika. Kar se tiče slednjega, prepustim njemu sodnijo, da se zagovarja, ker sem ga že sam večkrat javno kritiziral. Moje osebe in pa mojega delovanja pri društvu pa ne maram pustiti blati, kajti svest sem si, da sem vedno delal v korist in napredek naše organizacije.

Omenjeno pismo od postaje 55. sem pri odboru seji predložil odboru v pretes, in zavzeta akcija je inkorporirana v zapisniku. Glede izvanredne konvencije sem pa kot član svoje mnenje večkrat pojasnil. Izvanredne konvencije stanejo denar in tega društvo samo potrebuje. Vprašanje je pa tudi, kak bi bil izid take konvencije. — Redna konvencija je pred praznom, toraj je bi bilo naravnost blazno sklicati sedaj izvanredno konvencijo. — Nerazumljivo mi je, zakaj porotni odbor šele sedaj naznanja svoje sklepe in to po drugih časopisih, katerim se gre menda samo za mastno plačano reklamo. V ostalem naj se pa g. Obržan sam malo bolj ravna po pravilih in naj ne prekorači svojih mej. Se misli ni, da bi si nadzorni odbor dovolil narekovati od porotnega odbora, dokler so člani slednjega prepričani, da delajo v interesu celokupnega članstva. V bodoče naj se pa tudi vse uradne objave priobčajo v glasilu, ki je — "Glas Naroda".

O vzrokih, ki so dovedli glavni in nadzorni odbor, da so premenili društveno glasilo, je bilo sivočasno že pojasnjeno članstvu. "Narodni Vestnik" je dvotednik, "Glas Naroda" dnevnik. Kljub temu, nam je pa znal prvotnoimastno mastno računati in ker društvo na blagajna ni tako napolnjena, da bi se denar metalo proč, je bilo potreba glasilo premeniti. "Narodni Vestnik" nam je računel se posebej za vse uradne objave in to poleg fiksne plače \$75.00, dočim nam "Glas Naroda" radevolje objavlja vse zastoj. V ostalem pa članstvo prizna, da je "Glas Naroda" kot glasilo veliko več koristil našemu društvu nego bi kak drugi list in vsled tega je masa pri našem društvu premenitev odobrila.

Meni ne more nihče predpovedati, da nisem izpolnjeval svojih dolžnosti. Jaz poznam moje pravice, poznam pa še bolje mojo dolžnost kot predsednik nadzornega odbora.

Društvenega tajnika sem že večkrat kritiziral javno in tajno in vedno sem pazil, da se je pravilno uradovale v njegovem uradu. Nemogoče mi je pa biti vedno v njegovem uradu in tudi nimam potrebnih sredstev, da bi si držal zasebnega tajnika; to si naj g. Obržan zapomni.

Kratkoma g. Obržan, jaz sem si svest, da sem vedno izpolnjeval svojo dolžnost, vi pa skušajte izpolniti svojo. Ni pa potreba rovatit baš sedaj, ko je konvencija na pragu, ampak pridite s kakim dobrim nasvetom na svetlo. Jaz poznam tudi mnenje naših članov in članice; med njimi živim in z njimi pridem vsak dan v dotiko. Svoje lastno nismo in ne bom nikoli nastopal. Kjer je treba moja nasveta ali moje odločitve, skušam vedno večini vstreti. Je-li to tudi vaš sistem? Kaj kričite vedno po zdužitvi, ko vam je vendar znano mnenje naših članov in članice? Kje so pa oni, s katerimi naj bi se združili in zakaj se ne oglašijo? Ali veste, da ta večni klic po združitvi od naše strani škoduje društvu? Narod si misli, da smo na robu prepada in da se vsled tega hočemo združiti.

V ostalem je pa, kakor sem že preje omenil, konvencija tu, in takrat lahko prinesete ves svoj material seboj. Ne pozabite obenem tudi, da ste porotnik in kot tak, je vaša dolžnost, da pravično sodite. Toliko v odgovor.

Bratški pozdrav vsem članom in članicam.

Ignac Podvasnik.

V rojstni vasi.

(Nadaljevanje.)

"Prizanesli ste mi kazen smrti z obzirom na uslugo, katero nam je bil izkazal", je nadaljeval vodja. "Ali ni vreden bojevati se z nami. Smo bojevniki za svobodo, prijatelji, in zato moramo biti svobodni možje. Sužniki strasti nimajo med jencem."

nam prostora! Nisi utekel zato od svojega prapra. Je nadaljeval častnik, obrnivši se h krivcu, da bi služil naši sveti stvari. Prišel si gnan od svojih poželenj. Izključeno to torej iz svoje srede. — Pojdi nesrečnik! Svoboden si! — Zadovoljno mrmranje se je čulo v zboru. Stari Petrusi je zabiskal s svojim bodalom pred očmi obsojence. Sužniki strasti nimajo med jencem."

"Slišiš, Galgaro, slišiš, brezčasnež? Utekel si od enih, in drugi so te izbaenili. Si izvržek družbe. In prideš li še enkrat, onečastiš li s kletjo svojo prisotnostjo moj dom, prisegam, da mi plačš s krvjo!" Galgaro je zaškripal z zobmi. Bil bi se rad vrzel na svojega sovraznika, a ni mogel. "To mi plačš, Giovanni Petrusi!" je zamrmrlal med zobe, in pogled, pol črta, je zletel k staremu in njegovi hčeri.

Vaščani so odšli, zadovoljni z usojeno kaznijo.

"Odvedite ga ven za naše straže", je rekel kapitan pričujočim oboroženecem.

"Prisegel sem že dvema gospodoma. Nočem služiti tretjemu! Dovolite, da ostanem pri vas in se bojujem z vami!"

"Čul si sodbo!" je odgovoril častnik odločno. "Pojdi, in če te veseli, daj se ustreliti, poišči si drugje primerno mesto. Odvedite ga!"

Vojak se je vdal usodi. Zamurčen je sledil svoje spremljevalce. "Hotel sem vas hraniti", je mrmrljal za se. Bil bi ostal tu le tako dolgo, dokler ne bi bilai zvršena moja osveta. Ali izguali ste me in onečastili. Osvetiti se vam vsem!" Ustasi, ki so imeli spremljati ujetnika, so ga doveli k najbližnjemu postopju, kjer je njihova četa stanovala. Bili so Janovski prostovoljci, in tem je bil avstrijski begun, njihov zaveznik, prav tako drag kakor avstrijski vojak.

Iz radosti so naredili več nego jim je bilo dovoljeno. Strgali so z njegove odznake bojevnika za svobodo, vzeli mu orožje in vkljub vsemu upiranju ogulili mu glavo. Uganjali so burke z njim, — saj je bil brezčasen, bil izvržek...

Potem so ga odvedli proč. Sli so po nočni temi skozi vas. Bila je to žalostna hoja. Iz oblakov so lili potoki vode, veter je bičal njihove obraze. Brodili so po blatu in ka-lužah, tresoč se mraza, a iz poslopj se je glasilo veselo petje brezskrbnih tovarišev.

Galgaro je šklepetal z zobmi. Tresel se je mraza in obesti. — Spremljevalci so bili zagaljeni v svoja oblajila, on pa se ni mogel braniti dežju in vetru. Imel je še zmiraj vkljujeni roki.

Zavedli so ga ven za vas, kjer so se tla nagibala v močnem klanec dol k reki.

Galgaro je razločil v temi kapelico, ki je stala ob globokem klanec. Poznal jo je. Tam je igral čisto kot mal deček, tam je preživel mnogo krasno uro svojega detinjstva. Sree se mu je stiskalo ob pomisleku na to, kar je namil storiti. Saj je bila to vendar le rojstna vas, in ti ustaš tam — so bili njegovi bratje.

Ihrepenel je le po enem. Da bi mogel nazaj v vas, da bi se maščeval na starem Petrusiju.

Približali so se h kapelici. Notri se je skrival ustaš pred nevihtjo. Bila je straža. Izstopil je, toda zatisavši gleslo, je takoj spet stopil v zavetje.

"In zdaj lahko greš! Vrneš li se, veš, kaj te čaka", je rekel eden spremljevalcev.

Odrešite mi vezi", je prosil Galgaro.

"Le idi", so se mu smejali. "Tako vsaj bodo tvoje rojakinje pred teboj varne. Odpravi se!"

In obrnivši se, so hiteli v vas. Bili so zadovoljni z okrutno kaznijo, katero so pripravili tovarišju, ki se je spozabil svojih dolžnosti.

Vojak je mraza in obesti šklepetal z zobmi. Ne znajoč si pomoči, se je izpotikal po klanec in vzdol. Pot je bila od dežja izprana. Nogi sta se mu pelzele po gladkem kamenju. Padal je in si razbijal obraz ob ostre robove kamenov. Grmovje mu je trgalo obleko.

"Dobro, dobro! Le dalje", je — je gočlal Galgaro, vzdigaje se z zemljo. "Saj se osvetim! Hotel sem vam prizanesi, ali ne prizanesem. Hoteli ste obraniti Petrusija — tedaj padete z njim! Vi tam sedite na toplim in suhim, jaz se tu tresem mraza in dežja. Ali ta mraz ne shladi mojega sovraštva, ta dež ne ugasi žara moje osvete!"

Izpodtikal se je dalje, — padal — a ni slabel.

Pred polnočjo so privedli vojake v Alle Larche nekakšnega človeka poveljnika oddelka avstrijske vojske. Raztrgana njegova oblajila so bila premočena z vodo in krvjo. Roki sta bili skleneni z vezmi, ki so se zarezavale v meso. Bil je brez moči, izmučen. Ali v očeh podlitih s krvjo, je žarel plamen neukrotljivega maščevanja.

Častnik je gledal za čas s priiskujočim pogledom na moža.

"Razvežite ga", je velel vojakom.

"Kdo si? Kako ti je ime?" je vprašal, kadar so se vojaki oddaljili.

"Sem ubežnik od ustašev! Kako mi je ime? Zato ne gre", je mračno odgovoril Galgaro.

"Povej svoje ime, sicer" — je grozil častnik.

"Prišel sem k vam prostovoljno", je rekel Galgaro in pokazal na svoje krvave rane. "Ne grozite mi! — Tu vidite, da nisem plašljiv. Kri mi ni nova! Hočem dati v vaše roke ustaške čete, a naredim to i brez imena!"

"Hočes izdati svoje rojake?" — je vprašal častnik in na obrazu se mu je pojavil izraz zaničevanja.

"Rekli ste izdati? — No torej, da, hočem je izdati!"

"A kako zahtevaš plačo?"

"Ne zahtevam plače! Ni to moj posel!"

"Torej osveta?" je vprašal poveljnik vojske ter pristopil k mizi, na kateri je imel razložene črteže. "Nu govori, kar veš o ustaših!"

"Zasedli so vasi Selonio in Vil-lo; — šli so v zavetje v izbe in skednje, zalezli se v kleti pred dežjem. Straž so postavili malo, in se te se skrivajo pred dežjem!"

"Bilo bi torej možno ustaše pripravljene zgrabiti?" je vprašal častnik.

"Zelo lahko! Niti slutijo ne, da je vojska tako blizu. Mislijo, da ste še v Vezanu!"

"Ali je pot v takem stanu, da se da priti gor?"

"Prehodil sem jo danes že v tretje, a še zmeraj imam zdrav vrat", je drzno odgovoril Galgaro.

"Prav, pazi, da i v četrto v zdravju preideš", je zagodčal častnik, bolj kot bi to govoril k sebi. "Katero pot bodeš moral mi ubrati?"

"Lahko se pomikamo naprej v dveh kolonah", je razlagal Galgaro. "Pot je strašna po globokih klanecih, izpranih od naliva. A tem bolje, ne bodo vas pričakovali. — Tam, kjer stoji glavna cesta v ravnino, stoji kapela, in pri njej straža. Šla je v zavetje pred dežjem, in ne bode mogla niti ustreliti."

Potem se lahko ponikate ugodno popolnoma varno do obeh vasi. Tršeje in noč vas zakrijejo pogle dom notranjih straž.

Častnik, ki je med tem gledal na svojo mapo, je zadovoljno kimal z glavo. Računal je na svojem črtežu, kako veliko pot je danes z njegov oddelkom naredil v tej hudi nevihti, in preudarjal, zadoščujoče li njegove sile k nadaljnjemu pohodu in boju.

Toda njegovi vojaki so bili iz zleza in vajeni discipline. Ko bi bil umirajočemu rekel: "Vstani in idi na sovražnika" — naredil bi bil to. Taka je bila armada Radekega. Častnik je pristopil k izdajici in ostro mu gledaje v oči, je vprašal: "A kaj, ko bi po obeh straneh klanca stali ustaši z naproženimi puškami?"

"Potem bi bili izgubljeni", se je zasmehal Galgaro. "A ustaši ne bodo tam; so izmučeni ter so se pre pustili čisto brezskrbnemu odpočitku. Komu bi prišlo na um, čakati vas sedaj? Sicer vam ni treba hoditi slepo. Po obeh straneh klanca lahko —"

"Že prav — ne potrebujem tvoje sveta", mu je vskočil častnik v besedo. "Ali si bil vojak?" je vprašal, opazivši, da je Galgaro trenil z ramenoma.

"Zdaj sem izdajica — bil sem nekaj drugega!" je odgovoril Galgaro. "Hočem se osvetiti! Ali ste videli te vezi?" — Častnik je hodil za čas zamisljen po izbi. Gledal je zvedavo na ubežnika, pa se ustavil pred njim.

"Čuj! Nekdaj je temu že davno — je prišel mož k sovražniku. Imel je ušesi in nos odrezan. 'Hočem se osvetiti nad svojimi vojniki, izdam vam jih', je rekel. Verovali so mu, in on jih je zavedel v nastavljenno zanjko! — Veš, kaj te čaka, ako me hočeš nalagati?" — Ali ti ni ime Zopyros?"

Begun je izbulil na častnika oči. Ni ga razumel.

"Zopyros? Ne! Ime mi je Galgaro in se hočem osvetiti."

"Torej Galgaro? Dobro ime. — Prilega te! — Ali se hočeš pokrepčati? Si oslabel?"

"Hočem vas vesti na ustaše. — Pojdemo?"

Poveljnik je molče prikimal z glavo in ukazal sklicati častnike.

Minulo je četrto ure. Od Alle Larche so se odpravile tri stotnje vojske na pohod. Tiho, kakor trop duhov, so šli po nočni temi naprej.

Ni bilo slišati nič, razven tuljenje vihrje in šumenje vala razburkane Sarke. V oddelku korakajočem na čelu, je bil vodnik. Za njim takoj častnik s potegneno sabljo, pripravljen o prvem strelu izdajico posekati na tla.

(Konec prihodnj.)

Nihče neče

\$1000.00 nagrade.

Torej druga ponudba!

VSAK POSAMEZEN DOBI PROSTO VONŽJO IN VSE STROŠKE POVRNjene ZA OGLEDATI NAŠE KRAJE, ČE NE DOBI RAZMER NATANKO KAKOR JE ZDOLEJ OGLAŠENO.

1. Vsakdo, ki ve za lepšo deželo, boljo zemljo in večje splošne pridelke in da se kupi zemljo za isti denar ali ceneje, kot tukaj.
2. Vsakdo, ki mi pokaže čisto zemljo v ravnini, da se dobi aker v našem ceneje kot \$4.00. V kolikor je meni znano se niti za ta denar ne dobi.
3. Vsakdo, ki mi pokaže sigurno podjetje ali banko v Ameriki, ki plača več vlagateljem, kakor pa naša čista zemlja v ravnini.
4. Vsakdo, ki mi pokaže v Ameriki kraj, kjer raste vinska trta bolje kot pa tukaj.
5. Vsakemu kupcu zemlje z gozdom v ravnini, ki se obveže isto izčistiti, plačam vožnje stroške, ne glede kje in od koga kupi zemljo.

NAŠ NAMEN JE: GOZDOVE IN MLAKE IZTREBITI IN NAREDITI TRATNIKE IN POLJA. PO SVOJI SLABI MOČI BOM PRIPOMOGEL, DA SE NAPRAVI DEŽELA MEDU IN MLEKA.

Rojaki, ki imate denar, k vam se obrnem, naložite ga v naši ravnini. Zemlja vam bode izvršno poplačala vaš kapital. S tem ne menim kupiti gozd in ga držati, to ne koristi deželi niti kupcu. Zemlja se mora takoj čistiti. Tukaj so polja, ki so plačala toliko najemnine za aker, za kolikor ti jaz prodam aker v gozdu.

MARSIKDO SE BO ČUDIL, DA SE RAVNO SLOVENCEM PONUDI TAKA PRILOŽNOST.

NATO IZJAVLJAM, DA SE NUDI VSEM LJUDEM, KER V SPLOŠNEM PRIMANJKUJE KAPITALA ZA UREDITI DEŽELO IN JO POSTAVITI V PRVO VRSTO KAMOR SPADA.

Tu je na milijone akrov gozda, ki čaka čiščenja, da se napravi polje, ki ga ni boljšega na svetu. O tem se lahko sam prepričaš pri čisti zemlji. Slovencem jaz ne bom razlagal, kaj raste tukaj, pridi in oglej si zemljo in se boš sam rael. Jaz ne ponujam nekaj zastoj, temveč dežela sama te vabi, da naložiš denar tukaj. Zato boš bogato poplačan. Garantiram pač vsakemu, da bo naša zemlja v ravnini za poljedelstvo najdražja, ko bo enkrat vsa čista. Kajti pridelala se vsega tolik ona aker, kakor kjerkoli drugje. Podnebje je dobro in milo, voda izvrstna in dežela bo bolj zdrava kot kjerkoli, ko bo vsa čista.

Imam nekaj kosov v gozdu, ki jih čistim, in garantiram večje letne obresti, kakor v vsaki banki. Obenem bo p asvet za polovico do dvakrat toliko vreden.

KOMUR ENAKA PODJETJA NE UGAJAJO, ONEMU NI MOGOČE VEČ SVETOVATI. PRIDI V MISSOURI, OGLED SI ZEMLJO IN NIHČE TE NE BO SILIL, AKO NE BOŠ GOTOV, DA BO TVOJ DENAR NAJBOLJE ULOŽEN.

Ne hodi k meni, niti kakemu drugemu agentu zemlje. Idi torej naravnost k kmetom in prepričaj se boš, kakšna je naša dežela.

Vsak posamezen dolar se krvavo rabi za razvitje in čiščenje. Naloži ga in najbolje se bo obrestoval.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Žrtve vojne. V neki bolnišnici na Tirolskem je umrla za pljučnico Janž Jare iz Podboršta pri Mirni peči doma, star komaj 22 let. Boril se je na doberdolski planoti. Na zadnjo uro je izrazil željo, da bi se samo polentanje rad "nabrisal". — Iz Suhora na Belokranjskem poročajo: Dobili smo žalostno sporočilo, da je na Svečeno padel na južnem bojišču vrt mladenič Niko Popović iz Škernjencev en. hst. 9. rojen 1897. Vse, ki so poznali pridnega fanta, je pretresla ta žalostna vest, posebno pa njegove skrbne roditelje, ki objokujejo najboljšega sina. Ko je odhajal za vedno od doma, ko je njegova mati drugega sina spravljala v vojno in točila solze bridkega slovesa, jo je tolažil z besedami: "Ne jokajte, ne bojte se za mene, Bog in Marija me bosta čuvala; ako pa padem, ne žalujte, ne bom sam umrl, ne boste samo vi izgubili sina!" Tolažil jih je v vzdušnem pisanju: "Ne žalujte, ako padem, ves svet trpi!" In res, slutil je, da ga nikdar več ne bo videla stara mati, bratje in sestre. Takoj prvi dan na bojnem polju je izdihnil svojo dušo. Bil je to mladenič, skrben za domačo hišo, delaven, ubogljiv in vdan iz vsega sreča svojim roditeljem. Njegova žalost je brezmejna. — Padel je na bojišču Jožef Starčević, rojen na Preloki št. 38 na Belokranjskem, bivši železniški sprevodnik v Zagrebu.

Ranjen. Že nad devet mesecev je v bolnišnici na Dunaju Miko Žunič iz Žuničev na Belokranjskem. Granata mu je bila raznesla meča na nogah. Kot se čuje, se mu obrača na bolje.

Pogresu se. Marko Žunič iz Žuničev se že nad osem mesecev ni oglasil s italijanskega bojišča. Pa ne, da bi ga Italijan povabil na polento in makarone! — Tudi od Petra Žuniča dolgo časa ni bilo nobenega glasu. Sedaj je kar nenkrat prišel domov na dopust in je pripovedoval, kako so srbske ženske polivale s krpami raz okna avstrijsko v Srbijo prodirajoče vojskovanje. Tudi s Črnogorci in Rusi se je pomeril. Sedaj se nahaja na italijanskem bojišču.

V ruskem ujetništvu se nahaja Fran Žunič iz Žuničev na Belokranjskem. O njegovem ujetništvu so zvedeli doma šele po njegovem bratu, ki je v Ameriki. Temu Francu večkrat piše, a ta mu pošilja denar na Rusko. Domov baje ne sme pisati. — S Preloke pri Vinici poročajo, da je v rusko ujetništvo prišel Mate Poriš iz Pavlinov. Od Marka Čadoniča je pa hodilo pismo iz ruskega ujetništva več kot devet mesecev. Ženi je pisal domov še 2. maja lanskega leta, a pismo je došlo šele pred nekaj tedni. — Oglasil se je po 19. mesecih iz ruskega ujetništva Fran Medle I. I. R. Nr. 27 iz Stare vasi, občina St. Jernej. Prva karta je bila nemški pisana in naznana svojem, da se kmalu vidimo. To je bilo nekam zagotovo. Potem pride še obvestilo od Rdečega križa in ena karta od njegove sestre. Sedaj pa prejme oče uradno obvestilo, da je bil njegov sin 26. avgusta 1914 pri Przemyslanju ujet in težko ranjen. On se počuti razumno dobro, toda oslepel je na obe oči! Vsa občina sočustvuje s težko prizadetimi starši in srčno občuduje teži položaj ubogega poštenega mladeniča, ki ima komaj 28 let. — Iz ruskega ujetništva sta se oglasila dva št. petrska župljana: Fran Berus iz Židnje vasi in Anton Rifelj iz Lešnice. O prvem ni bilo pravega glasu 17 mesecev. Samo to so vedeli nekateri povedati, da je bil v Galiciji na kose raztrgan. Tudi za Rifelja se ni znalo mnogo mesecev, kaj je z njim. — Nadalje se je oglasil Matija Progar, doma iz Hmelčiča, fara Mirna peč. Njegova žena ni dobila celih 18 mesecev nobenega poročila, in ker je par njegovih tovarišev trdilo, da so ga videli pasti, ga je že kot mrtvega objokovala. Sedaj marca meseca pa dobi karto od njega, na kateri ji poroča, da je že drugo svoj god obhajal v ujetništvu in da njej čestita k godu, katerega bo obhajala na praznik sv. Jožefa. Želi ji ljubeza zdravja, skorašnji konec vojne ter pozdravlja prijatelje in znance.

S ruske fronte pošiljajo pozdrave sledeči dolenski vojak: Ivan Jakše, Ciril Lindič, Alojzij Koz in Albin Eršte. Pišejo, da je tam še več dolenskih fantov in mož.

Jecnen in plemen. Vojni žitni zavod v Ljubljani je poslal novo-mesnem žitnemu komisijonarju J. Kobetu za ves politični okraj

k razprodaji kmetom 10.000 kg jarega semenskega ječmena in 2513 kg spomladne pšenice za setev.

O potresu dne 12. sušen s Preloke pri Vinici poročajo: Zadnji potres je tudi nas dobro pretresel. Nekateri so poskakali od strahu iz postelj. V nekem hlevu se je spodmaknil stropni tram in padel okoli. Hujšega ni bilo.

STAJERSKO.

Duhovniška vest. Bogdan Lendovšek, kaplan pri Sv. Martinu na Pohorju, je zavoljo bolezni šel v začasni pokoj ter stanuje pri svojem stricu Mihaelu Lendovšku, župniku v Makolahu.

Gospoda postane kmet. Iz Maribora pišejo: Cena zemljišč se je v zadnjem času prav naglo povzdignila. Kmetje so sami spoznali, kaj more dati rodovitna zemlja, če se pravilno obdeluje. Ako dobimo v dveh letih za pridelave več, kakor se je poprej za last plačevalo, morajo tudi njiva ali travniki imeti večjo vrednost, kakor se je prej zanj plačevalo. Tako so postali kmetje po lastnem preudarku zelo previdni pri prodaji sveta. Opazili smo tudi, da so nekateri uradniki in trgovci, ki lani še za denar niso mogli dobiti moke ali žita, kar njive nakupili, da bi sami pridelovali pšenico (za drugo žito jim ni veliko), krompir in nekaj fižola. To priradevanje je vse hvalno vredno. Ko bodo ti gospodje sami skušali, koliko mora kmet trpeti, predno so pridelki spravljali, bodo o kmetu drugače sodili. Na ta način bi se prav lahko zblizala kmet in mešan in pustila drug drugemu živeti. Še celo častniki so baje naročili nakup zemlje. Iz Amerike pa stalno dohajajo poročila, naj se veliko zemlje nakupi za one, ki mislijo po vojni domov priti.

Izkoriščevalci kmetov. Iz Maribora se poroča: Vest o rekviziciji živine, ki so jo zadnji čas priobčili listi, so na deželi mnogo krivo tolmačili. Ljudje, ki navadno drugače ne znajo, nego da Bogu čas krajejo in se živijo od dela drugih, so razširili govorice, da se bo živino s silo odjemalo, da bo cena določena pod 2 K za 1 kg žive teže itd. To so vesti, ki temeljijo vse na lažeh. Izkoriščevalci kmečkoga ljudstva bi zopet radi prišli do neopravičljivega dobička. Ti ljudje namreč nagovarjajo živinorejce, naj sedaj poprodajo svojo odvisno živino. In na te laži-govorice in limanice brezvestnih ljudi je že mnogo nasledel. Rekviriralo se bo le v slučaju nujne potrebe in je za sedaj za to določeno za celo Stajersko samo 10.000 glav goveje živine, tako da bo na vsako občinu prišlo le prav malenkostno število živine za rekvizicijo. In vojaška oblast bo plačala, če ne boljše, pa vsaj tako dobro kot vsak drugi kupec.

Plazovi in čpisi davka. Ob zadnjem deževju je v sled plazu zdrljivo v nizine mnogo vinogradev, sadonosnikov, gozdov in drugih delov rodovitne zemlje. Kjer je plaz napravil veliko škodo, bo davčna oblast odpisala davek, ako se jo za to poprosi. Pri občini se mora naznaniti število parcele, ki je po plaz poškodovana, in približno navesti, koliko meri splazeni del parcele. Občina to naznani pošto davčnemu oddelku okrajnega glavarstva.

Živinski sejmi. Namestništvo razglasa, da so živinski in svinjski sejmi v Mariboru zopet dovoljeni. Sedaj je sedež okrajnega glavarstva (okrajni glavar baron Baum je še vedno v Gorici), okrajnega sodišča, zastavljalnice in hranilnice "Monte di Pietà" itd., medtem ko je imela prej samo okrajno sodnjo in davkarijo in še to je hotela mestna občina Sveti Križ Ajdovcem vzeti.

Od šrapnela je bil ranjen nadstegom 15 let stari sin kajzarjevega Stefana Milost iz Grgarja na Goriškem. Ranjen je bil na potu v Solkan, ko je šel kupovat špeerskega blaga. Z vojaškim transportom so ga prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico. — Gdč. Vodopivec iz Gorice, katerega je bila 24. julija 1915 od šrapnela ranjena, da so ji morali nogo odrezati in bila proglašena za mrtvo, se nahaja sedaj v e. k. rezervni bolnišnici št. 41, v V. okraju na Dunaju, Castelli-gasse 25.

Nekrolog. Župniku Josipu Fabijanu od Sv. Lucije, ki je padel zadet od italijanskega strela, je posvetila "Karnisch-Julische Kriegsgezeitung" lep nekrolog z njegovo sliko. Po sliki je bil Fabijan čudovito podoben župniku Naglu v St. Ilju ob Dravi.

KOROŠKO. Pozdrave s italijanskega bojišča pošiljata Ivan Kandut iz Maloš in Jožef Mikl iz St. Lenarta pri Sedmih studenih.

V vojnem času. Iz Jezerskega poročajo: Da možakarji odhajajo iz jezerske "republike" v vojaško službo, se menda tudi drugod zgodi. Da so med njimi gospodarji, čevljarji, mizarji, žagarji, hlapeci, tudi nič nenavadnega. Akoravno nimamo ex-offo čevljarjev, vendar ne hodimo bos. Našli so se mazarčarji čevljarji diletantki, ki so to svoj obrt pred leti obesili na klin, seveda taki čevlji niso za ples v celovških muzikantskih dvorinah, a za naša gorska pota so

prav pripravi. Za jesti in piti imamo tudi še, samo ženske so bile hude, ker v štedilnikih ni hotelo goriti in so se peči močno kadile. Odkar pa je prevzela Hkavčeva Urša brezplačno dimnikarsko obrt in se suče, obločena v hlače, z dimnikarskim orodjem v rokavih okoli peči in kuhinj, je vse zopet v redu. Tupatam vidiš pri nas tudi kakšno uniformo kakega "urlaubarja", za nekaj dni. Žalibog obžaluje naša fara tudi prav bridkih izgub; od nekaterih povkljanih pa ni ne duha ne sluha, najbrž jih pohrija še ta naša zemlja. Primčev Franceelj je te dni poslal pismo, v katerem piše, da je preстал vse bitke od karpatskih bojev do zavzetja Lublina in se potem brez vsake poskodbje, Franceelj je znan kot izvrsten igralec na odru.

Prvo sv. obhajilo je dne 14. suša podelil vojni kurat Ksaver Oster v neki rezervni bolnišnici v Celovcu vojaku Strieha Aurel iz Trsta. Kurat je v spomin na prvo obhajilo podaril vojaku prvoobhajane srebrno verižico s podobo Matere božje z vgrajanimi številkami 14. 3. 1916.

Mrtvega so našli na svojem stanovanju v Celovcu 14. suša dop. nadporočnika Janeza Matsehner.

Nagla smrt. V nedeljo 12. suša se je peljala od deželne bolnišnice v Celovcu na kolodvor 65 let stara dekla Urša Pinker iz Trga in jo je med potom na električnem železniškem vozu zadela kap ter je bila takoj mrtva.

Na osepnicah je zbolel celovski mestni litograf Karol Zolle, star 66 let. Bolnika so takoj prepeljali v deželno bolnišnico v poseben oddelke, družino pa v opazovalnico. Zolle je imel v mladosti nastavljene osepnice, je pa zopetno stavljenje koz z ozirom na visoko starost odklonil. Ta slučaj je dal povod, da se bo hišno pregledovanje o stavljenih osepnicah izvršilo v širši meri, kakor je bilo prvotno namenovano.

Plazovi. Iz Leške doline in Kaniške doline poročajo, da se letos plazovi zelo pogosto trgajo in zahtevajo zadnji čas veliko človeških žrtve ter napravljajo škodo.

Rdeč sneg. Iz Mohliče v Podjunji poročajo: V noči od 8. na 9. suša je padel v tukajšnji okolici "kravav" sneg. Zvrinja plast snega se je natanko razločevala od spodnje, ki je bila snežnobela. Ljudstvo je to naravno prikazen seveda različno presojevalo.

Potres. V nedeljo 12. suša je bil zjutraj ob štiri in 20 minut v Celovcu precej močan sunek, ki je trajal štiri do pet sekund. Sinek je bil precej močan, ker je ljudi vzbudil iz spanja, ustavil celo stenske ure, stresal vrata, steklenice itd. Nekateri trdijo, da so opazili tri sunke. — Iz Mohliče v Podjunji poročajo: V nedeljo 12. suša ob pol 5. uri zjutraj smo občutili precejšen potres. Večina ljudi v težkem spanju tega skoraj ni občutila. V drugi se ni več treslo. Škoda in nesreče ni bilo. — Tudi iz drugih krajev Koroške se poroča, da so slišali potres.

Arrestacija. V Tajhu so erozniki odpeljali učitelja Franca Lengerja, obdolženega zavoljo prestopa proti pravosti, ter ga izročili okrajnemu sodišču v Trgu.

PRIMORSKO.

Ajdovščina je postala, posebno odkar so Italijani dne 18. novembra in dalje poslali nad Gorico razdejanje, nekako središče goriškega glavarstva. Pred vojno je štela le 915 ljudi, med njimi 11 protestantov in enega žida, a sedaj se je prebivalstvo pomnožilo. Sedaj je sedež okrajnega glavarstva (okrajni glavar baron Baum je še vedno v Gorici), okrajnega sodišča, zastavljalnice in hranilnice "Monte di Pietà" itd., medtem ko je imela prej samo okrajno sodnjo in davkarijo in še to je hotela mestna občina Sveti Križ Ajdovcem vzeti.

Od šrapnela je bil ranjen nadstegom 15 let stari sin kajzarjevega Stefana Milost iz Grgarja na Goriškem. Ranjen je bil na potu v Solkan, ko je šel kupovat špeerskega blaga. Z vojaškim transportom so ga prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico. — Gdč. Vodopivec iz Gorice, katerega je bila 24. julija 1915 od šrapnela ranjena, da so ji morali nogo odrezati in bila proglašena za mrtvo, se nahaja sedaj v e. k. rezervni bolnišnici št. 41, v V. okraju na Dunaju, Castelli-gasse 25.

Nekrolog. Župniku Josipu Fabijanu od Sv. Lucije, ki je padel zadet od italijanskega strela, je posvetila "Karnisch-Julische Kriegsgezeitung" lep nekrolog z njegovo sliko. Po sliki je bil Fabijan čudovito podoben župniku Naglu v St. Ilju ob Dravi.

PREKMURSKO.

Kot mrtve pokopan, a zopet živ. Prekmurske "Novine" poročajo: V Velikem Varadinu (Nagy Varad) je ležal brez zavesti težko ranjen vojak. Ko je prišel k zavesti, je pa s strahom opazil, da leži poleg njega težko ranjen tisti, katerega je on že kot mrtvega zakopal. Ogovorjeni je mislil, da govori ranjenec v zmedu, zato ni nič odgovoril. Za nekaj dni pa ranjenec ni mogel več strpeti in je vprašal soseda: "Pajdaš, ali nisi jaz tebe pokopal?" — "Si me." — "Kako pa si potem sem prišel?" — "Ko si me pokopal, sem od mrtve zemlje zopet oživel. Na meni je bilo le malo prsti in skozi zemeljsko plast sem porinil roko ter sem z njo mignil. Od slabosti sem nato zopet omagal. Satejteji so me nato opazili in tako sem bil rešen groba."

HRVATSKO.

Nadvojvoda Evgen o Hrvatih. Dne 31. januarja je promoviral nadvojvoda Evgen za častnega doktora hrvatskega vseučilišča v Zagrebu. Predno mu je bila izročena doktorska diploma, ga je nagovoril rektor dr. Barac v hrvatskem jeziku, a po nagovoru so ga odposlanci zagrebske univerze in ves generalni štab pozdravljali z burnimi "živjo" klici. Pri obedi se je izjavil nadvojvoda Evgen o Hrvatih, da stoji hrvatski narod na višku svoje naloge in da so se hrvatski sinovi odlikovali na vseh bojnih poljih za časa te vojne. Svoje zvestobo, junaštvo in neustrašivostjo. — General Boroevič se je pa izjavil: "Izročilo Hrvatov, biti zvest do zadnjega diha in se z levjo nožjo boriti, se je tudi v tej vojni na vseh bojnih poljih sijajno pokazalo."

Rad bi izvedel za naslov svojega strica JOHNA ZUPANČIČ, poddomaće Bečnikov iz Krške vasi, fara Višnja gora. Pred 7. leti je zadnjič pisal. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Mike Zupančič, Box 609, Forest City, Pa. (27-29-4)

Iščem svoja sinovca MIRKA SLJEPČEVIČA in SURJAKA JURO VUKSANA. Oba sta doma iz sela Živoje, občina Dubica, kotar Kostanjevica. Prosim vse čitatelje, ki morda znajo za nju bivanje, da mi javijo, ali naj se pa sama oglasi. — Steve Poljak, Box 581, Collinsville, Conn. (26-28-4)

POŠTA ZA AVSTRIJO.

Parniki, ki vzamejo avstrijsko pošto, odplujejo:

"United States" 11. maja.
"Oscar II." 18. maja.
"Frederick VIII." 31. maja.
"Hellig Olav" 8. junija.
"United States" 22. junija.
"Oscar II." 29. junija.

Izrežite ta seznam, da se bodele vedeli ravnanji.

DR. BUKKIP'S MEDICAL INSTITUTE

407 East 58th St. N. Y.
Starokrajni slovenski zdravnik.
Zdravi uspešno bolezni žolodca, pljuč, jeter, mehurja in vse notranje bolezni, kakor slabokrvnost, revmatizem, tise bolezni, božast, bolezni na maternici, kožne bolezni in otroške bolezni.
Zdravnik sam govori slovenski.
Odprto vsak dan (tudi v nedeljo) od devetih zjutraj do sedmih zvečer. Med prvo Ave. in Ave. A. Bliz 1. Ave. Prite ali pridite osebno.

OGLAS.

Centenim rojakom priporočam svoja

NARAVNA VINA.

iz najboljšega grozdja.

Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. \$6.50, 27 do 28 gal. \$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25. Lasko belo vino 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. \$12, 10 gal. pa \$26. Pri omenjenih cenah je vstet tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Žugal.

S spoštovanjem
S. JACKSE,
Box 161, St. Helena, Cal.

Štiri tisoč dolarjev tedno.

Kako bi bili zadovoljni s tako plačo vsak posamezen teden skozi celo leto?

Ne mislite, da je nemogoča taka plača, ker toliko je bilo ponudeno Mizzi Hajos, priključni primadoni, da bi igrala za premikajoče se slike.

Ta prekrasna primadona, koje glasovita spretnost je dobro poznana, pri ponudbi in pri pripravljanju premikajočih se slik, je prišla do zaključka:

1. POVPREČNI STROŠKI ZA NAPRAVO VSAKE IGRE PREMIKAJOČIH SE SLIK SO \$10.000.00.

2. ENA DRUŽBA ZAMORE IZDELATI NA TEDEN LE ENO IGRO PREMIKAJOČIH SE SLIK.

3. ENA USPEŠNA IGRA PREMIKAJOČIH SE SLIK ZAMORE PRINESTI DOBIČKA OD \$30,000.00 NAPREJ DO \$100,000.00; MNOGO IGER JE PRINESLO CELO VEČJO SVOTO.

Ko je pronašla ta dejstva, se je odločila igrati za plačo v službi, ker uvidela je, da se boljše zasluži, če je drug pri podjetju, ki izdeluje premikajoče se slike, kakor pa, ako ima \$4.000 tedenske plače.

MIZZI HAJOS JE POVZROČITELJ THE SUNBEAM MOTION PICTURE CORPORATION!

Ona je vložila ves svoj denar in še več, ona hoče žrtvovati vso svojo umetnost in svojo neprekosljivo popularnost. Vsi ostali ravnatelji Sunbeam Motion Picture Corporation so prav dobro ZNANI, USPEŠNI IN GLASOVITI TRGOVCI V TEJ DEŽELI.

Mizzi Hajos in vsi ravnatelji skušajo napraviti to podjetje najbolj uspešnim in popularnim. To je vzrok, zakaj ti nudijo en delniče ljubimcem premikajočih se slik. Ti nočejo prodati mnogo delnic nekaterim osebam, temveč ti prodajo le po nekaj delnic mnogim ljudem. Ti hočejo dobiti pomagale v vsakem kraju v deželi. Ljudje v tej deželi so inteligentni in nadarjeni in sicer ne le samo moški, pač pa tudi žene in dekleta. Pet delnic (ne prodajo nobenemu posamezniku manj in ne več kot sto) stane le petindvajset dolarjev in tu je le malo ljudi, ki ne zamorejo naložiti tako malo svoto.

MI VAM POŠTENO IN RESNO PRIPOROČAMO, KUPITE SEDAJ SUNBEAM DELNICE.

Kupite zase, kupite za vaše otroke. Povračilo bo stalno in gotovo.

Izrežite ta kupon zdalej in izpolnite ga takoj. Imejte opogled v ono, kar napravi marsikoga srečnega. Pošljite denar s kuponom in postali bodele drug tega velikega podjetja, zaeno pa tudi drug Mizzi Hajos, ki je zavrnila dvesto tisoč dolarjev plače, katera ji je bila ponudena pri drugem podjetju. Izbrala si je boljše pot.

Knight and Company
fiskalni agenti.

SUNBEAM MOTION PICTURE CORPORATION
426 S. Leader Building
Cleveland, Ohio.

Priloženo najdete s tem svoto..... dolarjev za..... delnic osnovnega kapitala "Sunbeam Motion Picture Corporation".

Pošljite money order ali pa gotov denar v priporočenem pismu

Ime.....

Mesto in država.....

Naslov.....

Pošljite svoje naročilo naši clevelandski podružnici. Dobili bodele delnice takoj, ko dobimo denar.

\$25.00 kupi	5 delnic
\$50.00 kupi	10 delnic
\$100.00 kupi	20 delnic
\$250.00 kupi	50 delnic
\$500.00 kupi	100 delnic

KDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Bojakom Slovincem naznanjam da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. šte. 419. Za obilen pomec se priporočam JOS. SCHARABON.

V ZALOGI imamo še nekaj SLOVENSKO-AMERIŠKIH KOLEDARJEV

za leto 1916.

Da je bil letošnji Koledar res nekaj posebnega, je razvidno iz tega, kar smo ga morali dvakrat tiskati in nam je že druga zaloga skoraj popolnoma pošla. V Koledarju je preko trideset krasnih slik, razni zanimivi članki, lepe povesti in poljudno pisane znastvene razprave. Naročite ga takoj, da ne bo prepozno! Stane poštuno vred 35 centov.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York City

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše ustilo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega ustila zrastejo v 60 dni krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moški krasni brki in brado in nabode odpadli lasi. Revmatizem, koščki ali trganje v rokavih, nogah in v krizi, v osemih dneh popolnoma odpravi, rane, opekline, bole, tuge, kraste in grizle, potne muge, kurje očesa, omlinje v par dneh popolnoma odstrani. Košer bi svoje zdravilo brez uspeha rabili eni dan na 500. Prite takoj se cent, knjižico in šepal. Koledar in pošljite 4 cent v znak za postojanje.

JACOB WALKER,
1002 E. 94. St., Cleveland, O.

Mi vam pomagamo

Da se bodele zamogli tudi vi okoristiti s električno razsvetljavo, naredimo vam sledečo ponudbo:

Mi hočemo placati vse stroške za napravo električnih luč v vaši trgovini, kakor tudi od zunaj velike svetilke in električne znake. Potem nam vrnete v majih tedenskih ali mesečnih obrokih.

Ali zamore biti boljša ponudba? Telefonajte ali pa pridite danes.

The New York Edison Company At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street
Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public
424 Broadway 124 Delancey Street 10 Irving Place 124 West 42d Street 151 E. 86th Street 27 E. 125th Street 362 E. 149th Street
*Open until midnight

Dalmatinsko-Kalifornijska vinarska zadruga

Edino domačo vinarsko podjetje z velikim skladiščem v mestu New York. Naše vina, kakor tudi žganje so naravna, zdrava, in najboljše vrste. Delamo jih po domačem načinu. Prodajamo jih po sledečih nizkih cenah: V zalogi imamo tudi vsakovrstna vina in likerje.

CENE ZA SOD VINA:
(Claret) 52 galon samo \$26.00
(Zinfandel) 52 galon samo \$28.00
(Harbera) 52 galon samo \$32.00
(Burgundy) 52 galon samo \$35.00
(Opel) 52 galon samo \$40.00
BELO VINO
(Riesling) 52 gal. samo \$37.50
(Hock) 62 galon samo \$35.00
(Sauterne) 52 gal. samo \$40.00
VINSKO ŽGANJE
Sod 27 do 28 galon \$2.15 galona
Sod 50 do 52 galon \$2.10 galona
ZA VSAKO POŠILJATEV JAMČIMO. Samo za GOTOV DENAR. Pošljite po Money Order ali v priporočilnem pismu na sledeči naslov:
DALMATINSKO-KALIFORNIJSKA VINARSKA ZADRUGA
140 Liberty Street, Ap. A. New York, N. Y.

Guy de Maupassant:

BRATA

(Priredil J. T.)

13

(Nadaljevanje).

Ponudil ji je roko in jo vodil preko spolskega in z mahom obrastene kamenja. Ona se je nekoliko boječe ozirala vanj.

Ko sta dospela v veliko sotesko, je vzkliknila:

— Enega vidim.

Žan je zamahnil z mrežo, vjel raka in ga ji ponudil. — Sprva se ga je bala, slednjé se je pa toliko ojunčila, da se je s prstom dotaknila njegovih tankih tipalnic.

Žan je gledal v vodi njen obraz in ji je začel metati poljube.

— Oh, kako je to neokusno! — je vzkliknila mlada vdova. — Zapravila si me, da človek ne more naskrat opravljati dvoje del.

— Saj ne dveh, saj samo eno: ljubim vas.

Ona ga je ježno pogledala in resno vprašala:

— Kaj pa počenjate že celo uro? — Ali ste ob pamet, ali kaj?

— Ne, pri pameti sem, hvala Bogu, če pa zavrnete mojo ponudbo, bom menda prišel ob pamet. — Povedati vam moram, da vas imam rad iz vsega srca.

Stala sta v vodi, ki je jima segala komaj do gležnjev, v rokah sta držala mreže in gledala drug drugega v oči.

— Zakaj ste mi ravno danes to povedali? — Svoje izjavo bi lahko prihranili za kako drugo priložnost.

— Oprostite, nisem mogel več molčati. — Že dolgo časa vas ljubim, in odkrito vam povem, da se mi niste še nikdar tako dopadli kot danes.

— Sediva rajše na ono skalo. — Tam se bova lažje pomenila.

Ko sta sedela na skali, je nadaljevala:

— Dragi prijatelj, vi niste več otrok, jaz pa tudi nisem več nepremišljeno dekle. — Veva za kaj gre v tem slučaju in sva dovolj pametna, da lahko trezno prevdariva celo zadevo. — Povedali ste mi, da me ljubite, in iz tega sklepam, da se hočete poročiti z menoj.

Na to mizlo vprašanje je odvrnil:

— Seveda.

— Ali ste že govorili o tem z očetom in materjo?

— Ne, najprej hočem imeti vaš odgovor.

— Dobro. — Moj odgovor se glasi: — Da.

Po teh besedah mu je ponudila roko, katero je on poljubil.

— Prepričan sem, da ste dober in pošten človek — je nadaljevala. — Uverjeni pa bodite, da bi se ne hotela poročiti z vami, če bi ne bili vaši starši s tem zadovoljni.

— Oh, to naj vas pa nikar ne skrbi. — Mati me je že večkrat vprašala, zakaj se ne poročim.

— To je res. — Jaz sem nekoliko razburjena in zmedena.

Umolknila sta.

On je mislil, da se bo vse drugače izvršil ta ljubavni prizor. — Mistil je, da se bo pričel s poljubi ter končal s poljubi ter zatirjeval njem medsebojne ljubezni.

Pa je bilo vse drugače. — Izpogovorila sta komaj dvajset besed in se s temi besedami takorekoč zvezala za celo življenje.

Iz zadrege ju je rešil Rolandov glas.

— Sem, otroka, sem! — Kapitana poglejta, koliko jih je navleč!

In kapitan je imel v resnici srečo. — Ves premočen je brodil po morju in kamorkoli je segel, je vjel raka.

Vdova se je začela z njim pogovarjati, oče Roland se je pa neprestano oziral.

— Ah, zdaj prihajata!

Mati in sin sta bila nekoliko zaostala. — Njuna ni bilo ne za rakolov, ne za lepoto narave. — Ona se ga je bala, on se je tresel pred njo, meneč, da ne bo mogel premagati svoje strasti.

Sedela sta v mahu in gledala na morje. — Oba sta bila enih in istih misli: — Oh, kako lepo bi bilo lahko! Kako lepo je bilo še pred kratkim.

Ona ni imela poguma, da bi začela prva govoriti, vedoč, da bo dobila na vsako svojo besedo odgovor, katerega se boji.

Tedaj sta zagledala Žana in vdovo, ki sta sedela na skali. — Peter se je zasmejal.

— Kaj pa je? — ga je vprašala mati, ne da bi ga pogledala.

— Učim se, kako je treba pobirati ostanke.

Te besede so jo strašno razžalile. — Obraz ji je zalila rdečica in jezu ga je vprašala.

— Koga misliš s tem?

— Žana.

— O Peter, Peter, kako si trdosrčen. — Na tej ženski ni mudega, ta ženska je posebej poštenost. — Tvoj brat bi ne mogel boljše izbrati.

Hudobno in prisiljeno se je zasmejal:

— Hahahaha! Posebej poštenost. — Saj so poštene vse, vse... ena kot druga...

Vstala je in začela bežati od njega. — Peter je šel za njo.

— Bleda si — ji je rekel Žan — ko je prišla do njega — kaj se je zgodilo?

— Malo je manjkalo, da nisem padla — je zajecala in se ga oklenila.

Žan jo je vodil in ji pripovedoval o lovu. — Ker je pa kmalo opazil, da ga sploh ne posluša, jo je potegnil nekoliko nastran in zaspešal:

— Pa ugani, kaj sem storil?

— Jaz? — jaz?... ne vem....

— Ugani!

— Res ne vem.

— Z gospo Rosemilly sem se zaročil.

Ona ni odgovorila. — Pri sreči ji je bilo tako težko, v glavi se ji je blede, da je komaj razumela, kaj ji je rekel. — Sama ni vedela, zakaj je ponovila:

— Zaročil?

— Seveda. — Ali se ti ne dopade, mati?

— Gotovo, gotovo.... lepa je.... Kako bi se mi ne dopadla?

— Ali si zadovoljna, da sem se zaročil?

— O, da.... Kako bi ne bila?

— Tako čudno praviš, kot da bi ne bila zadovoljna....

— Le brez skrbi bodi.... prav vesela sem....

— Ali res? — Ali prav zares?

— Prav zares.

In da bi ga prepričala o tem, ga je z obema rokama objela in ga je poljubila kot zna poljubiti samo mati: na usta in na lica.

Oči so ji bile rosne in ko si jih je obrisala, je pogledala, kje je Peter.

Kot mrtev je ležal na obali, obraz je imel zagreben v pesku.

Žana je držala za roko in šla z njim prav do potoka. — Pogovarjala sta se o ženitvi. — Ko so bili vsi skupaj, so poklicali Petra, ki je rekel, da je bil zaspal.

SEDMO POGAVJE.

Razen Žana so gospodje na poti proti domu spali. — Skoraj vsakih pet minut je omahnila Rolandova glava na Beausirovo, pa je

bila vedno odločno pahnjena nazaj. V takih slučajih je ponavadi prenehala smrčanje, oči so se široko odprle in iz ust je prišlo vprašanje:

— Lep večer, kaj ne?

Ko so dospeli v Havre, so jih s težavo sklicali. — Kapitan ni hotel na noben način iti na čaj in je vstrajal pri zahtevi, da mora ustaviti voz pred njegovim stanovanjem.

Žanovo stanovanje je bilo urejeno, določili so, da bo ta dan prvič spal v njem. Vesel je bil, ker je zamogel razkazati svoji zaročnici krasno opremljeno sobo.

Gospa Rolandova, ki ni posebno zaupala poslom, je rekla dekli, da naj gre spat ter da bo sama napravila čaj.

V predsobi jim je rekel Žan, da naj nekoliko počakajo. — Šel je in prižgal v vseh sobah vse luči.

Ko je opravil svoje delo, je sunkoma odprl vrata in vzkliknil:

— Prosim, vstopite!

Stopili so v galerijo, ki je bila razsvetljena z raznobirnimi svetilkami. Kamorkoli je človek pogledal, so bile same palme in druga inozemska drevesa. — Na prvi pogled se jim je zdelo, da se nahajajo na odru.

Oče Roland je kar zijal.

— Strela božja, to si pa lepo napravil — to so bile edine besede, katere je mogel izreči.

Mali salon je bil opremljen v starem francoskem slogu, veliki salon je bil priprost.

Žan je pristavil k mizi stole in začel govoriti:

— Da gospa, vesel sem, da se je tako zgodilo. — Prepričan sem, da bom tekom treh mesecev že lahko izvršil, kar sem namenil.

(Dalje prihoduje).

I dobiti "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobiti tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donosa dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSakovrstne TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH,

: : DELO OKUSNO. : :

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETE,
CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
62 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kaj pravijo pisatelj, urednik in državnik o knjigi Berta pl. Suttnerja.

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga je vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bešenstedt: Odkar je umrla naša mami Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanje- ga časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotako: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil, v dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Stajarski pisatelj Peter Resegger piše: Sedel sem v nekom gostu pri Grieglach in sembral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vsak kulturno jeske, da bi jo imela vsaka knjižarna, da bo je tudi v bolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Heinrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga. Kar sem jih šel brai....

C. Neumann Nefer: — To je najboljša knjiga. Kar se jih spali ljudje, ki ne borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsekakor jo bom poslušal. Ne bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi bili naše krizanteme in učili vse narode....

Financijski ministar Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslarski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebnih knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjigo ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 60 CENTOV.

Narokujte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

62 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Centenim naročnikom v West Virginiji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravišтво "Glas Naroda".

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili osleparjeni, oropani ali če so z nji-mi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih držav, kje se oglašiti za državljan-ske listine.

Sorodniki naj bi čakali novo-dolže priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite:

STATE DEPARTMENT

OF LABOR.

BUREAU OF INDUSTRIES

AND IMMIGRATION.

Newyorški urad:

230, 5th Ave., Room 1012.

Odprto vsak dan od devetih do-poldne do petih popoldne in ob sredah od osne do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Mor-gan Building. Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih po-poldne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a de- lo trpežno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu ka-koršno kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL.

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Bojakom v Lorain, Ohio, in a-koliki naznanjamo, da jih bo ob-iskal naš zastopnik

JOHN KUMER.

Ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda,

5 spoštovanjem

Upravišтво Glas Naroda.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palea velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palev,

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število pre-bivalcev, držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero sasevajo posamezne države.

Poljite 25c. ali pa 15c. v snamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpodljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

62 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

62 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Bojakom, ki žele dobiti ameriški državljanški papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrsanja ali imena parnika. Obrnite se zaupno na njega, kjer boš točno in solidno po-stračeni.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih

Cena 15 centov.

Začej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V salogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedi-njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma-cije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Fran-cije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Narodila in denar poljite na!

Slovenic Publishing Company,

62 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se preprčal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potre-j bujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni!

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancom v staro domovino!

100 K velja sedaj \$14.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.